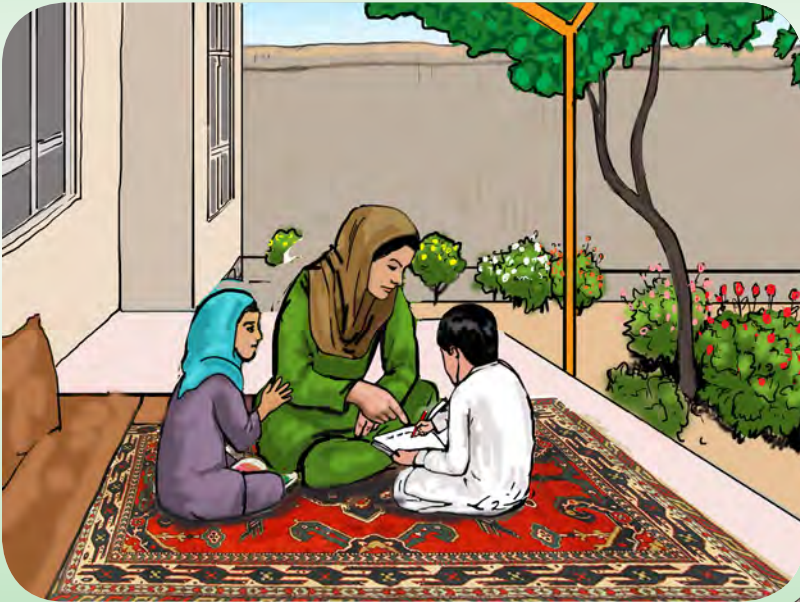

پښتو

درېم ټولگی

پښتو - درېم ټولگی

ملي سرود

دا عزت د هر افغان دی	دا وطن افغانستان دی
هر بچی یې قهرمان دی	کور د سولې کور د تورې
د بلوڅو د ازبکو	دا وطن د ټولو کور دی
د ترکمنو د تاجکو	د پښتون او هزاره وو
پامیریان، نورستانیان	ورسره عرب، گوجر دي
هم ایماق، هم پشه یان	براهوي دي، قزلباش دي
لکه لمر پر شنه آسمان	دا هېواد به تل ځليري
لکه زړه وي جاوېدان	په سینه کې د آسیا به
وايو الله اکبر وایو الله اکبر	نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پښتو

دریم ټولگی

کال: ۱۳۹۸ ه.ش.

د کتاب ځانګړتیاوې

مضمون: پښتو

مؤلفین: د تعلیمي نصاب د پښتو ژبې او ادبیاتو څانګې د درسي کتابونو مؤلفین

اېډېټ کوونکي: د پښتو ژبې او ادبیاتو د اېډېټ څانګې غړي

ټولګی: دریم

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکوونکي: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست

خپروونکي: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسي

د چاپ ځای: کابل

چاپ خونه:

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د چاپ او خپرونې حق له پوهنې وزارت سره خوندي دی.

دا کتاب د "افغان ماشومان یې لولي" پروژې په
تخنیکي مرسته تألیف شوی دی.

د پوهنې د وزیر پیغام

اقراً باسم ربک

د لوی او ښوونکي خدای ﷻ شکر په ځای کوو چې موږ ته یې ژوند رابښلی او د لوست او لیک له نعمت څخه یې برخمن کړي یو، او د الله تعالی پر وروستي پیغمبر محمد مصطفی ﷺ چې الهي لومړنی پیغام ورته (لوستل) و، درود وایو.

څرنگه چې ټولو ته ښکاره ده ۱۳۹۷ هجري لمریز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د گران هېواد ښوونیز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. ښوونکي، زده کوونکي، کتاب، ښوونځی، اداره او د والدینو شوراگانې د هېواد د پوهنیز نظام شپږگونې بنسټیز عناصر بلل کېږي، چې د هېواد د ښوونې او روزنې په پراختیا او پرمختیا کې مهم رول لري. په داسې مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشرتابه مقام، د هېواد په ښوونیز نظام کې د ودې او پراختیا په لور بنسټیزو بدلونونو ته ژمن دی. له همدې امله د ښوونیز نصاب اصلاح او پراختیا، د پوهنې وزارت له مهمو لومړیتوبونو څخه دي. همدارنگه په ښوونځیو، مدرسو او ټولو دولتي او خصوصي ښوونیزو تاسیساتو کې، د درسي کتابونو محتوا، کیفیت او توزیع ته پاملرنه د پوهنې وزارت د چارو په سر کې ځای لري. موږ په دې باور یو، چې د باکیفیته درسي کتابونو له شتون پرته، د ښوونې او روزنې اساسي اهدافو ته رسېدلی نه شو.

پورتنيو موخو ته د رسېدو او د اغېزناک ښوونیز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توګه، د هېواد له ټولو زړه سواندو ښوونکو، استادانو او مسلکي مدیرانو څخه په درناوي هیله کوم، چې د هېواد بچیانو ته دې د درسي کتابونو په تدریس، او د محتوا په لېږدولو کې، هېڅ ډول هڅه او هاند ونه سپموي، او د یوه فعال او په دیني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زیار او کونښنې وکړي. هره ورځ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤلیت په درک سره، په دې نیت لوست پیل کړي، چې د نن ورځې گران زده کوونکي به سبا د یوه پرمختللي افغانستان معماران، او د ټولنې متمدن او ګټور اوسېدونکي وي.

همدا راز له خوږو زده کوونکو څخه، چې د هېواد ارزښتناکه پانګه ده، غوښتنه لرم، څو له هر فرصت څخه ګټه پورته کړي، او د زده کړې په پروسه کې د ځیرکو او فعالو ګډونوالو په توګه، او ښوونکو ته په درناوي سره، له تدریس څخه ښه او اغېزناکه استفاده وکړي.

په پای کې د ښوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د ښوونیز نصاب له مسلکي همکارانو څخه، چې د دې کتاب په لیکلو او چمتو کولو کې یې نه سترې کېدونکې هلې ځلې کړې دي، مننه کوم، او د لوی خدای ﷻ له دربار څخه دوی ته په دې سپېڅلې او انسان جوړوونکې هڅې کې بریا غواړم.

د معیاري او پرمختللي ښوونیز نظام او د داسې ودان افغانستان په هیله چې وګړي یې خپلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزیر

دکتور محمد میرویس بلخي

لړلیک

مخ	اونۍ
۹۰ - ۸۵	پنځلسمه اونۍ
۹۶ - ۹۱	شپاړسمه اونۍ
۱۰۲ - ۹۷	اووه لسمه اونۍ
۱۰۸ - ۱۰۳	اتلسمه اونۍ
۱۱۴ - ۱۰۹	نولسمه اونۍ
۱۲۰ - ۱۱۵	شلهمه اونۍ
۱۲۶ - ۱۲۱	يو ويشتمه اونۍ
۱۳۲ - ۱۲۷	دوه ويشتمه اونۍ
۱۳۸ - ۱۳۳	درويشتمه اونۍ
۱۴۴ - ۱۳۹	څلور ويشتمه اونۍ
۱۵۰ - ۱۴۵	پنځه ويشتمه اونۍ
۱۵۶ - ۱۵۱	شپږ ويشتمه اونۍ
۱۶۲ - ۱۵۷	اووه ويشتمه اونۍ
۱۶۸ - ۱۶۳	اته ويشتمه اونۍ

مخ	اونۍ
۶ - ۱	لومړۍ اونۍ
۱۲ - ۷	دويمه اونۍ
۱۸ - ۱۳	درېمه اونۍ
۲۴ - ۱۹	څلورمه اونۍ
۳۰ - ۲۵	پنځمه اونۍ
۳۶ - ۳۱	شپږمه اونۍ
۴۲ - ۳۷	اوومه اونۍ
۴۸ - ۴۳	اتمه اونۍ
۵۴ - ۴۹	نهمه اونۍ
۶۰ - ۵۵	لسمه اونۍ
۶۶ - ۶۱	يوولسمه اونۍ
۷۲ - ۶۷	دولسمه اونۍ
۷۸ - ۷۳	ديارلسمه اونۍ
۸۴ - ۷۹	څوارلسمه اونۍ

توري او کلمې

ث

ثواب

وارث

ت

تولگی

بوټ

ت

حرکت

سترگې

پ

پنبې

توپ

ب

بابا

ژبه

آ

آلو

آسمان

ا

الله ﷻ

انار

نعمتونه

خالق

مخلوقات

الله ﷻ

د الله ﷻ شکر څنگه ادا کولی شو؟

موږ د الله ﷻ پیدا کړي یو. الله ﷻ د

ټولو مخلوقاتو خالق دی.

الله ﷻ موږ ته ډېر نعمتونه راکړي دي.

- عقل یې راکړی دی چې ښه او بد

ورباندې وپېژنو.

- ژبه یې راکړې ده چې ښې خبرې

ورباندې وکړو. په ژبه باید د الله ﷻ ذکر وکړو.

- سترگې یې راکړې دي چې شیان ورباندې ووينو.

- لاسونه یې راکړي دي چې ښه کارونه ورباندې وکړو.

- پنبې یې راکړې دي چې ورباندې وگرځو. نو باید د الله ﷻ عبادت وکړو.

امریې ومنو او د نعمتونو شکر یې ادا کړو.

انخوریزې کلمې

جمع

مفرد

د لغتونو زېرمه

اداره

ترقي تعليم

خوکی
کتابچه
د حاضری کتاب
الماری
رنگه قلمونه
ترقي تعليم
پنسل
مدیر
کتاب
پنسل پاک

د زده کوونکي بکس

پنسل پاک

د لومړي متن بیا لوستل

توري او کلمې

ح

ځنگل

بنځه

خ

خپلی

سمځه

خ

خوندي

مخ

ح

حمید

محمد ﷺ

چ

چمن

وچ

ج

جومات

حج

فرض

تعلیم

أمتیان

حضرت مُحَمَّد ﷺ

ځنگه د حضرت مُحَمَّد ﷺ ښه أمتیان

کېدای شو؟

الله ﷻ حضرت مُحَمَّد ﷺ د انسانانو د

لارښوونې لپاره رالېږلی دی.

حضرت مُحَمَّد ﷺ له ماشومتوب څخه

د ښو اخلاقو څښتن و. تل به یې رښتیا

ویل. امانت به یې خوندي ساتل، ځکه به ټولو امین باله. حضرت

مُحَمَّد ﷺ به خلک ښو کارونو ته هڅول. حضرت مُحَمَّد ﷺ فرمایي:

«د علم زده کړه پر هر نارینه او ښځینه مسلمان فرض ده.» نو باید:

- علم زده کړو.

- رښتیا ووايو او ښه کارونه وکړو.

- امانت ښه وساتو.

که د حضرت مُحَمَّد ﷺ لارښوونې عملي کړو، ښه أمتیان به یې شو.

جملې

۱. قرآن کریم پر چا نازل شوی دی؟

۲. مود الله ﷻ پیدا کړي یو.

۳. مود خپل ټولگی پاک ساتو.

۴. مود یو له بل سره مرسته کوو.

۵. مود د چا امتیان یو.

د لغتونو زېرمه

دلوبو میدان

توپ

تخته

توپ

کتاب

تخته پاک

چمن

مېزونه

لوبغاړی

جال

تباشیر

بېټ

ټولگی

تخته

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ذهني وده: ښه غور نیول

مخامخ کېدل
چوپ پاتې کېدل
د سر په اشارې
سره د معلوماتو
تاییدول
پوښتنې کول
د سترگو تماس

نوبتي لیکنه

څنگه کولی شو د خلکو خبرو ته ښه غور ونیسو؟
له چا سره چې خبرې کوو باید ورته وگورو.

پوښتنې

کله چې څوک خبرې راته کوي، موږ باید چوپ واوسو او
خبرې یې په غور سره واورو.

نوبت

غور

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

۱. دپوه ښوونځي ته ځي .
۲. ستاسو ښوونکی څه نومېږي ؟
۳. زه له ښوونځي سره مینه لرم .
۴. ستاسو ښوونځی چېرته دی .
۵. هیله زما ټولگیواله ده .

ج

گلان، کتابونه، ونې، اوبه، مېزونه،
شین، څوکی، الماری، مجله، بوټي

چمن

گلان

کتابتون

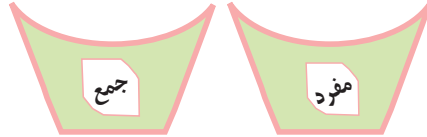
مجله

کلمې او جملې

الف

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ذ

ذره بین
کاغذ

ډ

ډنډه
پنډه

د

دنده
ژوند

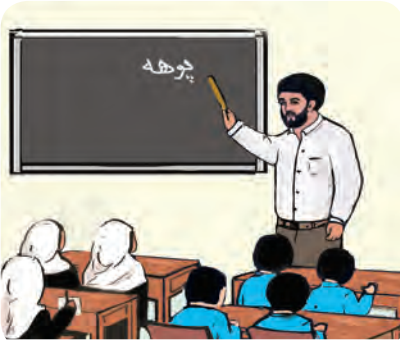
اسانتیاوې

خدمت

پوهه

پوهه

پوهه څنگه حاصلولی شو؟

ښوونځي د زده کړې ځای دی. په
ښوونځي کې د نجونو او هلکانو پوهه
زیاتېږي. پوهه د دې لپاره زیاتوو چې
ژوند مو ښه شي. په پوهه ځان، کورنۍ

او هېواد ته خدمت کولی شو. د دې لپاره چې پوهه مو ډېره شي، باید:

- د ښوونکو خبرو ته غوږ ونیسو.
- خپل درسونه ولولو او په معنا یې ځان پوه کړو.
- کورنۍ دنده ترسره کړو.
- د ښوونځي د درسونو ترڅنگ نوره مطالعه هم وکړو.
- گرانو زده کوونکو! که پورتنیو لارښوونو ته پام وکړو پوهه به مو ډېره شي.

کلمې

توپ	هلکان	کتابونه	مېز	۱
قلمونه	نجونې	هېواد	زده کوونکي	۲
کمپیوټرونه	ځان	بکسونه	کتابچې	۳
تخته	ټولگی	انځورونه	ښوونکي	۴
کاغذونه	تباشیر	پنسل پاکونه	ښوونځی	۵
څوکی	ونې	سرښوونکی	گلان	۶

د لغتونو زېرمه

ب

تخته
مدیر
درس ورکول
رسمول
پنسل تراش

الف

رنگه قلمونه
پنسل
تخته پاک
اداره
ښوونکی

د لومړي متن بیا لوستل

توري او کلمې

ږ

ږمنځ

کېږدی

ژ

ژرنده

روژه

ز

زمرد

پياز

ږ

ږنگ

رېږ

ر

رڼا

کور

مطالعه

مناسب

کتابتون

مطالعه

مطالعه څنگه وکړو؟

د کتاب او نورو لیکنو لوستلو ته مطالعه وایي. کور، ښوونځی او کتابتون د مطالعې لپاره مناسب ځایونه دي. په پارکونو او باغونو کې هم مطالعه کولای شو. د مطالعې پر وخت ناسم کېناستل او نامناسبه رڼا تاوان لري، نو باید:

- په لږه رڼا کې مطالعه ونه کړو.
- رڼا دې د شا یا څنگ له خوا پر کتاب ولگېږي.
- موږ باید په کړو په ملا مطالعه ونه کړو.
- کتاب له سترگو څخه دېرش سانتي متره لرې ونیسو.
- په ځیر سره مطالعه وکړو.
- د مطالعې په وخت کې ټول پام کتاب ته واړوو.

جملی

۱. باید په لږه رڼا کې مطالعه ونه کړو.
۲. د مطالعې لپاره کوم ځایونه مناسب دي؟
۳. موږ ښوونځي ته د زده کړې لپاره څو
۴. تاسو څو کتابونه لرئ
۵. زه له ښوونځي سره مینه لرم

د لغتونو زېرمه

ب

کتابچه
نی
ښوونکی
ساعت
د لوبو میدان

الف

ښوونځی
زنگ
قلم
مشوانی
توپ

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ذهني وده: پام ساتل

نوبتي ليکنه

تاسو څنگه خپلو ورځنيو کارونو ته پام ساتئ؟

ژوره ساه

پام

مناسب ځای

زه د درس لوستلو پر مهال شورما شور آراموم.

زه د لوستلو پر مهال د خط لاندې خپله گوته تېروم.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

کلمې او جملې

الف

۱. باید په څیر سره مطالعه وکړو.
۲. کتابونه څنگه وساتو؟
۳. موږ ښوونځي ته څو ___
۴. تاسې څو کتابونه لرئ ___
۵. زه له ښوونځي سره مینه لرم ___

۱. کاغذ	قلم	بکسونه
۲. خط	کتاب	هلکان
۳. پانې	مېز	ښوونکی
۴. گل	ساعتونه	گېلاس

ب

الف

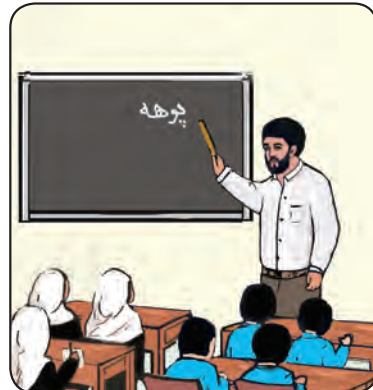
ج

اوبه
کتابچه
پانې
کتابونه

گلان
گېلاس
قلم
بکسونه

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

نبی

بنار
خوبن

ش

شفتالو
داش

س

سلام
مرسته

پاملرنه

مرسته

مزاحمت

ښه ټولگيوال

څنگه ښه ټولگيوال کېدلای شو؟
ښه ټولگيوال يو بل ته سلام کوي. په
درسونو کې له يو بل سره مرسته کوي. د
مطالعې پر وخت ټولگيوالو ته مزاحمت
نه کوي. له نورو ټولگيوالو سره مرسته
کوي. پر يو بل مهربانه وي. يوځای لوبې
کوي. همدارنگه د دې لپاره چې ښه
ټولگيوال واوسو، بايد:

- د ټولگيوالو خبرو ته غوږ ونيسو.
- څه چې ځان ته خوښوو، نورو ته يې هم خوښ کړو.
- له ټولگيوالو سره په درسونو کې مرسته وکړو.
- که پورتنیو ټکو ته پاملرنه وکړو، ښه ټولگيوال کېدلای شو.

کلمی

ب

قلمونه
کتاچی
منی
توپونه
میزونه

الف

میز
قلم
توپ
منه
کتاچه

د لغتونو زېرمه

بزرگ	باباغر	تورغر	سپین غر	۱.
قلم	خط کشونه	گل	کتاب	۲.
بیت	تیره	لوبه	لوبغاري	۳.
ونه	کتا بونه	کاغذ	الماری	۴.
کمپیوترونه	بنه	بنکلی	بنايسته	۵.
ماشوم	زنگ	هلکان	نجوني	۶.

د لومړي متن بيا لوستل

توري او کلمې

غ

غوب

بيرغ

ع

علم

نعناع

ظ

ظاهر

لحاظ

ط

طاووس

احتياط

ض

ضرب

حوض

ص

صابون

اخلاص

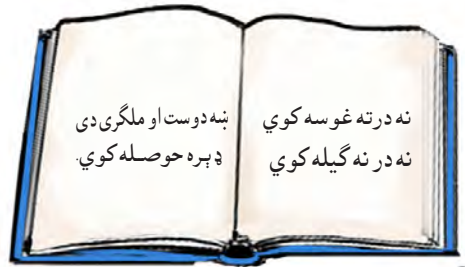
حوصله

دوست

غوسه

کتاب

بڼه دوست او ملگری دی
ډېره حوصله کوي.

نه درته غوسه کوي
نه درنه گيله کوي

نه درنه گيله کوي

نه درته غوسه کوي

ډېره حوصله کوي

بڼه دوست او ملگری دی

ډېر څه به درو ښيي

ته که يې ملگری شې

بڼه بڼه به درو ښيي

بدو ته دې نه پرېږدي

بڼه ملگری خوند کوي

نوم يې دی کتاب کتاب

څوک په مينه ژوند کوي

بڼه دی چې کتاب سره

جملې

۱. اکرام زما ښه ټولگيوال دی .
۲. ډېوه ولې ښوونځي ته نه ده راغلې ؟
۳. موږ ټول کورنۍ دنده لیکو .
۴. ستاسو ښوونځی د لوبو میدان لري .
۵. موږ په ښوونځي کې ترانې لولو .

د لغتونو زېرمه

۱.	د پوال	کور	کوټه	آسمان
۲.	رسم	انگور	کتابچه	رنگې
۳.	قلم	باغ	کاغذ	رنگ
۴.	کتاب	مجله	غر	کتابتون
۵.	انار	مېوه	منه	خط کش
۶.	دقیقه	موټر	ثانيه	ساعت

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ذهني وده: خپلو کړو وړو ته پام کول

نوبتي لیکنه

ولې موږ باید خپلو کړو وړو ته پام وکړو؟
موږ خپلو کړو وړو ته ځکه پام کوو چې نور راسره په
تکلیف نه شي.

لوېې

پام

خوندي

بريالي

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې او جملې

؟

ب

الف

۱. د خپلو ټولگيو الو درناوی کوو .
۲. د څو ټولگيو الو نومونه پېژنئ ؟
۳. ولې د ټولگيو الو درناوی کوو
۴. د ټولگيو الو د حال احوال پوښتنه کوو
۵. پرون ولې ټولگي ته نه وې راغلي

جمع

مفرد

کتابونه
هلکان
کتابچې

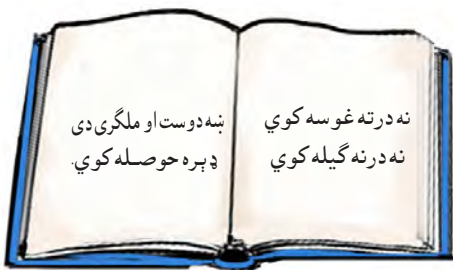
کتابچه
کتاب
هک

ج

آسمان	کوټه	کور	۱. دېوال
رنگې	کتابچه	انگور	۲. رسم
رنگ	کاغذ	باغ	۳. قلم
کتابتون	غر	مجله	۴. کتاب

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

مرغه

سلام

لمن

فيل

گل

چرگ

کوټره

موږک

قلم

برق

فيل مرغه

معارف

وژغوره

بیره

اغزن بوټي

ښه ملگري

په ځنگله کې فيل مرغه، کوټره او موږک ملگري وو. يوه ورځ د فيل مرغې بچی په اغزن بوټي کې بند شو.

کوټره په بیره موږک ته ورغله. ورته ویې ویل: د فيل مرغې بچی په اغزن بوټي کې نښتی دی. چرگې راته ویلي وو: «موږک په غاښونو بوټي پرې کولای شي.» مرسته ورسره وکړه. موږک وویل: ما هغه ځای ته یوسه. کوټرې موږک پر شا کېناوه او

والوته. موږک اغزن بوټي په غاښونو پرې کړ. د فيل مرغې بچی یې وژغوره. فيل مرغه چې خبره شوه، ویې ویل: ډېره مننه. تاسې زما ښه ملگري یئ.

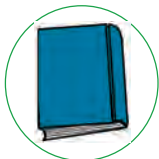
کلمی

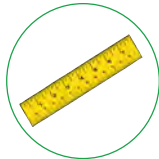
۱. خوشحال ^{مېنه} بوټي
۲. شين ډنډه ورځ
۳. جلال کار آباد
۴. هوايي ډگر مېنه
۵. توره جوار تخته
۶. فيل چرگ مرغه

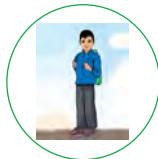
د لغتونو زېرمه

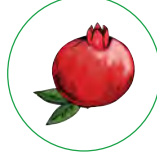
پنډ کتاب

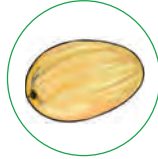
اوږد خط کش

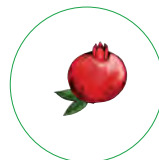
جگ هلک

غټ انار

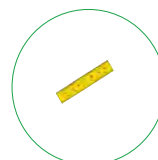
غټ خټکی

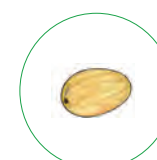
کوچنی انار

نری کتاب

لنډ خط کش

کوچنی خټکی

ټیټ هلک

د لومړي متن بیا لوستل

توري او کلمې

ن

سالون

لمونځ

لمن

ګاونډيان

نارنج

ښ

ښي

ښکه

مڼه

ژوبڼ

شکون

ګاونډيان

ستومانه

کاغی

ښه ګاونډی

په یوه ځنگله کې یوه کوتره او یوه مرغۍ اوسېدلې. یوې کاغۍ د دوی کورونو ته نژدې کور جوړاوه. هغه ستړې او ستومانه وه. د کوترې او مرغۍ وړپام شو. هغوی د مرستې لپاره ورغلې. کوترې ورته وویل:

کاغۍ خورې! مور به مې ویل:

«له ګاونډیانو سره مرسته ثواب لري.» موږ ستا مرستې ته راغلې یو. کوترې ورته خاشې او خلي راوړل او مرغۍ ورسره ځاله جوړوله. د دوی په مرسته ځاله ژر جوړه شوه. کاغۍ له کوترې او مرغۍ څخه مننه وکړه. هغې وویل: شکر خدايه چې ښې ګاونډيانې لرم.

جملی

:

۱. کوتری کاغی ته وویل: موږ در سره مرسته کوو.
۲. اتل سباوون ته وویل سبا لوبې کوو.
۳. اوربل زړښتې ته وویل راځه چې درس ووايو.
۴. د ډېوې دغه مېوې خوښې دي منې او انگور.
۵. زبیر وویل السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته! درنو مشرانو.
۶. سپوږمۍ گلالۍ ته وویل راځه چې ښوونځي ته ولاړې شو.

د لغتونو زېرمه

ب

شپه
ناروغ
خوشحاله
خدا
سپين

الف

تور
ژړا
خپه
روغ
ورځ

د دویم متن بیا لوستل

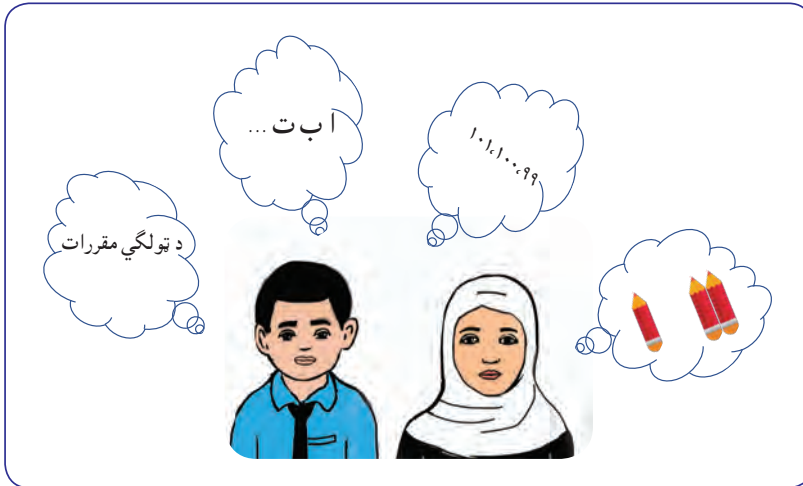

غور نیول او خبرې کول

ذهني وده: د خپلې حافظې کارول

نوبتي ليکنه

جمیلې او احمد غوښتل چې د الفبې د تورو
غږونه تکرار کړي.

پیل

د جمیلې د ټولو تورو غږونه په یاد وو، خو احمد
د ځینو تورو غږونه هېر کړي وو.

کوښښ

احمد د الفبې د تورو غږونه زده کړل.

خوشحاله

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

۱. زده کوونکو وویل: موږ سره ملگري یو.
۲. کوتره موږک ته ورغله ورته یې وویل
۳. حمید خوشحال ته وویل سبا مېلې ته ځو.
۴. احمد ماته وویل کورته ولاړ شه.

ب

شتمن
خوشحاله
تیاره
وړوکی

الف

غت
رنا
بې وزله
خپه

کلمې او جملې

الف

۱. مزار \leftarrow غر شریف
۲. سپین \leftarrow غر مالټه
۳. سور \leftarrow اوبه لنډی
۴. جلال \leftarrow آباد سیند

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ي

ملگري

کينه

ه

هېواد

تهمينه

ه

روغه

زړه

و

ورځ

ناروغی

موسکا

کينه

نسخه

يوبل منل

کاغی ناروغه وه. فیل مرغ ته ورغله. ورته ویې ویل:
 همپشه مې زړه خپه وي. گاونډی بلبله مې بده اېسي چې ویې
 وینم، زړه مې خپه شي. نسخه راکړه چې په درملتون کې درمل
 واخلم. گوندې روغه شم. فیل مرغ ورته وویل:
 «ستا د ناروغی درمل له ما سره دي. کينه ساتل د ناروغی سبب
 کېږي. له زړه څخه دې د بلبلي کينه وباسه!»

بله ورځ کاغی بلبلي ته په موسکا
 سلام وکړ. بلبلي یې سلام واخيست
 او خوږې نغمې یې ورته وغږولې.
 د کاغی زړه باغ باغ شو. هغه
 خوشحاله او رکه روغه شوه.

کلمی

۱.	فیل مرغ	فیل	باغ	مرغ
۲.		تور	پپکی	ستوری
۳.		نپک	خونب	بخت
۴.		کورنی	دنده	تولگی
۵.		نپک	غر	عمل

د لغتونو زېرمه

ب

الف

دوا
بنايسته
همسايه
تل

همپشه
درمل
بنکلی
گاوندی

د لومړي متن بيا لوستل

توري او کلمې

ئ

ولیکئ
ولولئ

ی

سپوږمۍ
هیلى

ی

بنکلی
بچی

ې

کوترې
پنبې

مننه

ډوبېږي

هیلى

نېکي

مازديگر باران شوی و. کوتره د ډنډه پر غاړه ولاړه وه. د مورک بچی راغی چې اوبه وڅښي. پنبې يې وښوېدې او اوبو ته ولوېد. کوترې چې ولید، ژر والوته. هیلى ته يې ځان ورساوه. ورته ويې ويل: هله چې د مورک بچی په اوبو کې ډوبېږي.

هیلى په منډه راغله. د مورک بچی يې راوايست. بیا يې مورک ته کیسه وکړه چې کوترې راته وویل: «هله چې د مورک بچی په اوبو کې ډوبېږي.» زه ورسره لاړم او ستا بچی مې له اوبو څخه راوايست. مورک له هیلى او کوترې څخه مننه وکړه.

جملی

:

۱. کاغی فیل مرغ ته وویل: همپشه می زړه خپه وي.

۲. کوتري هیلی ته وویل د مورک بچی ډوبېږي.

۳. سپوږمۍ مریم ته وویل د بنی گلان مه شکوه.

۴. ابراهیم ادریس ته وویل السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

۵. بنوونکي وویل د مور او پلار درناوی کوی.

۶. د زلمي د قلمونو رنگونه دا دي تور، شین او سور.

د لغتونو زېرمه

ب

ګلم
قوي
دوبی
پاک
اورښت

الف

باران
سپېڅلی
اوږی
پیاوړی
تېغر

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ذهني وده: په يوه وخت کې د څو کارونو ترسره کول

نوبتي ليکنه

جميله او احمد متن لولي او هغه کلمې چې د (و) او (ه) توري لري په نښه کوي.

کوښښ

کلمې

خوشحاله

د درس په پای کې به دوی د متن ټولې هغه کلمې چې د (و) او (ه) توري لري، په نښه کړي.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

۱. ویی ویل: ډېره مننه تا او هیلی زما بچی وژغوره.
۲. کوترې هیلی ته وویل هله چې د مورک بچی ډوبېږي.

ب

ناپاک
رواج
شین

الف

سمسور
دود
ناولی

ج

کلمې او جملې

الف

۱. سپین بام غر
۲. توشک ډگر هوايي
۳. جلال سیند آباد

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ز

ص

س

ث

ط

ت

ت

زرک

صابر

سویه

ثواب

طاهر

تال

ترافیک

تېز

ناصر

رسېدل

وارث

وطن

موټر

وخت

اوسپنې

ترافيکي نښې

مېله

بي احتياطي

په ځنگله کې حیواناتو مېله جوړه کړې وه. پيشو په ځان جوړولو ډېر وخت تېر کړ. سويې پيشو ته وويل: پيشو! ملگري وايي چې ژرکوه، ناوخته شو. پيشو ځواب ورکړ: غم مه کوه! اوس به مو د سترگو په رپ کې ورسوم.

پيشو موټر چالان کړ، خو ډېر تېز يې چلاوه. سويې په وار خطايي ورته وويل: پيشو! ترافيکي نښو ته پام کوه. بايد موټر ورو وچلوي. پيشو موټر نور هم تېز کړ. موټر ناڅاپه له اوسپنې څخه جوړې شوې لوحې سره وجنگېده. پر لوحه ليکل شوي وو: «له نه رسېدو څخه، وروسته رسېدل ښه دي.»

کلمې

سپين غر

د لغتونو زېرمه

١. تور	سپين	٢. اوږی	ژمی
_____	_____	_____	_____
٢. خپه	_____	٧. چاغ	_____
_____	_____	_____	_____
٣. نېکي	_____	٨. تود	_____
_____	_____	_____	_____
٤. وچ	_____	٩. خوږ	_____
_____	_____	_____	_____
٥. ژړا	_____	١٠. دوستي	_____
_____	_____	_____	_____

د لومړي متن بيا لوستل

توري او کلمې

ه

ح

ف

پ

ض

ظ

ذ

پوهه

حج

فریده

پخلا

ضابط

ظریف

ذاکر

هندوانه

صالح

لطیف

توپ

فرض

حافظ

کاغذ

مروره

ودان

ډپوه

سوله

زړونه به مو ښه وي
 سوله به اوبه وي
 ورکه به تیاره وي
 کلي به مو شنه وي
 ټول سره خواږه وي
 کټ کټ په خدا شه
 موږ سره پخلا شه

جنگ جگره چې نه وي
 ژوند به لکه گل وي
 پوهه به ډپوه وي
 ښار، ښار به ودان وي
 خلک د وطن به
 سولې سولې راشه
 مه شي مـروره

جملې

:

۱. سويې په وار خطايې پيشو ته وويل: ترافیکي نښو ته پام کوه.
۲. مریم زړلښتې ته وويل سپينه کوتره د سولې نښه ده.
۳. په دې کتاب کې د دې مرغانو انځورونه دي لکه کوتره او طوطي.
۴. دا کسان د ډېر درناوي وړ دي لکه مور، پلار او نور مشران.
۵. اسماعيل ابراهيم ته وويل راځه چې له پلار سره مرسته وکړو.

د لغتونو زېرمه

پوهه	۱. پوهه	۲. ودان	۳. وړان
تکره	۲. تکره	۷. ورک	۷. ورک
خواره	۳. خواره	۸. دوست	۸. دوست
سوله	۴. سوله	۹. شتمن	۹. شتمن
مروره	۵. مروره	۱۰. لوړ	۱۰. لوړ

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ذهني وده: د معلوماتو سم تنظيمول

نوبتي ليکنه

جميلي او شكيلا غوښتل چې د اختر لپاره چمتو والی ونيسي.
هغوی د یو بل په مرسته لومړی د اړتیا وړ شيانو لېست جوړ کړ.

مېوه

دوکان

پيسې

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

کلمې او جملې

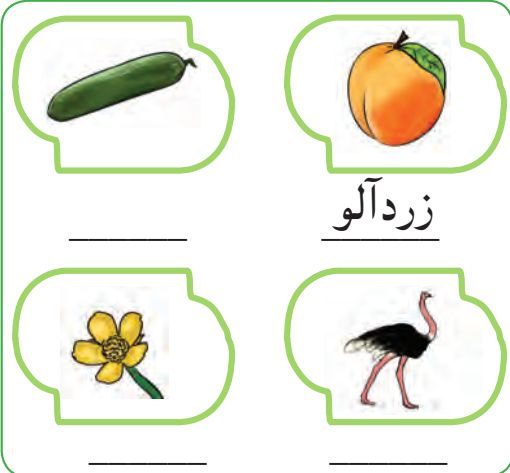
الف

۱. بنوونکي وویل: تل د مشرانو درناوی کوئ.
۲. زرغونې وویل تاسې ښه زده کوونکي یاست.
- چې په ټولگي کې یو له بل سره مرسته کوئ.
۳. مور مې راته وویل خپل درسونه ووايه.

ب
لوند
کرکه
تریخ
مرور

الف
خوبه
پخلا
مینه
وچ

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري

ا آ ب پ ت ت ټ ث ج چ
 ح خ خ ح ځ ر ف ق ک گ
 ل م ن ښ د ډ ذ

امانت

احتياط

نوبت

کتابتون

څنگه د کتابتون ادبونه وپېژنو؟

څوک چې غواړي معلومات يې زيات شي، کتابتون ته ځي. له کتابتون څخه هر څوک گټه اخيستلای شي. کتابتون ځينې ادبونه هم لري. کله چې کتابتون ته ځو، بايد:

- نوبت مراعات کړو،
- که خبرې کوو، په ټيټ غږ يې وکړو،
- د کتاب پاڼې په احتياط واړوو،
- په کتاب کې خط ونه کړو،
- د کتاب مهم ټکي په کتابچه کې وليکو،
- امانت اخيستل شوی کتاب بېرته وسپارو،

- کتاب بېرته په خپل ځای کې کېږدو.

گرانو زده کوونکو! همدا د کتابتون ادبونه دي.

کلمې او جملې

کتابونه	کتابچې	قلمونه
زده کوونکي	ونه	ټولگيوال
کورونه	دېوالونه	انگور
	کوټې	

۱. دېوه کور ته ولاړه.

۲. چېرته ځي؟

۳. زه زده کړه کوم.

۴. له پلار سره مرسته کوم.

۵. نوم دې څه شی دی.

۶. کور مو چېرته دی.

د لغتونو زېرمه

ب

کتابتون
زده کوونکی
د لوبو میدان
جومات
تباشیر

الف

تخته
توپ
اذان
کتاب
ښوونکی

د لومړي متن بيا لوستل

توري

ه	و	ب	ژ	ز	پ	ر	ذ
ش	س	ئ	ی	ی	ې	ي	ه
	غ	ع	ظ	ط	ض	ص	نب

میدان

غوره

احساس

د رسی کښول

په لوبه کې د گډون پر وخت څه احساس کوئ؟

په ځنگله کې حیوانات راټول شوي وو. دوی د رسی کښولو لوبه پیلوله. دوی نه پوهېدل چې کوم حیوان په کومه ډله کې ونیسي.

سویې غږ وکړ: «غرنۍ وزه او سور لنډی دې یوه خوا شي. لېوه او

گېدره دې بله خوا شي.» غوره شوي حیوانات میدان ته راووتل: شور او هیجان پیل شو. پرانگ وویل: «آفرین وزې، شاباس سور لنډیه!» زمري وویل: «آفرین لېوه، آفرین گیدرې!»

له ډېرې هڅې وروسته، لوبه غرنۍ وزې او سور لنډی وگټله. بایلونکې ډلې دوی ته مبارکي ورکړه.

کلمې او جملې

ب

ښار
تون
لښته
ډگر
مېنه

الف

خوشحال
روغ
هوایي
میدان
زر

:

۱. احمد وویل: زه راځم.
۲. زما دا درې رنگونه خوښېږي شین، نارنجي او سور.
۳. محمود وویل زه درس لولم.
۴. ځینې ترافیکي ښې دا دي سور څراغ، شین څراغ او ژېړ څراغ.
۵. ښوونکي زده کوونکو ته وویل کتابونو ته وگورئ.
۶. حضرت محمد ﷺ فرمایي د علم زده کړه پر نړ او ښځې فرض ده.

د لغتونو زېرمه

ب

تریخ
ورځ
رڼا
سپین
پوخ

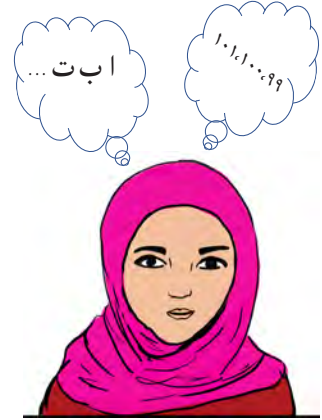
الف

تور
خام
خوږ
شپه
تیاره

د دویم متن بیا لوستل

منہ

۱. مور وویل: مشرانو ته
درناوی کوه.
۲. احمد نارې کړې دلته راشه!
ډاکټر داسې لارښوونه وکړه
نایاک خواړه مه خورئ!
۴. پلار زوی ته داسې نصیحت
وکړه زویه د مشرانو خبره منه.

کلمې او جملې

الف

کتابونه گلونه باغ قلمونه
کورونه زمريان ونې گل
هېواد دوکانونه پښلونه ساعتونه
چرگان ماهيان مېزونه گروپ

ج

الف

ب

ژړا
ورځ
کوچنی
زیات

لوی
کم
خندا
شپه

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توری او کلمی

تورپکی

تبر

تمیم

لوستونه

ناست

ستری

ساعت

مرسته

مکتب

درناوی

پخلنځی

تریو

درناوی

تمیم کور ته راغی. بکسه یې د کوټې په
منځ کې واچوله. اوږد وغځېد. تمنا وویل:
ولې دې بکسه په خپل ځای نه ږدې؟
تمیم په تریو تندي وویل: په تایی څه.
موریې چې د دوی خبرې واورېدې، راغله.
ویې ویل: تمیمه زویه! ولې په غوسه یې؟
تمیم وویل: زه وږی او ستړی له ښوونځي

څخه راغلم. تمنا وایی چې ولې دې بکسه بې ځایه اچولې ده؟
موریې وویل: زویه! چې وږی یې، ډوډۍ به درته راوړم. تمنا ښه
درته وایی. هغه دې خور ده. خبره یې باید ومني او درناوی یې
وکړې.

تمیم له تمنا څخه بخښنه وغوښته.

کلمی

کوچنی

کوچنی

خوبه

خوب

کوچنی

کوچنی

لایقه

لایق

وراره

وربره

کشره

کشر

هونبیار

هونبیاره

د لغتونو زېرمه

کلمی

اوسپنه

کتاب

گېلاس

تیرپه

موټر

ونه

بوت

قلم

لرگی

پیسې

۱. زه درس وایم.

۲. اتل اوبه څښي.

۳. حامد بازار ته ځي.

۴. سمون کورنۍ دنده لیکي.

۵. هغه سودا راوړي.

د لومړي متن بیا لوستل

کلمې

برياليتوب	بريالي + توب	بريالي
هلکتوب	هلک + توب	هلک
کوچنیتوب	کوچنی + توب	کوچنی
زلمیتوب	زلمی + توب	زلمی

دنده

مرسته

بنوونځي

له کورنۍ سره مرسته

طیب په دریم او طوبا په دویم ټولگي کې ده. یوه ورځ دوی له بنوونځي څخه کور ته راغلل.

طیب طوبا ته وویل: پلار مې په باغچه کې کار کوي. زه به له پلار سره مرسته وکړم.

طوبا وویل: ښه ده. زه به هم له مور سره مرسته وکړم.

طیب له پلار سره د باغچې کار خلاص کړ. بیا دواړه کور ته راغلل.

گوري چې طوبا او مور هم د کور کارونه سر ته رسولي دي.

پلار یې وویل: آفرین بچیانو! دا دی کارونه مو وختي خلاص کړل.

اوس به ډوډۍ وخورو. بیا به زه په درسونو کې درسره مرسته وکړم.

تېرمهال

هغه ښوونکی و.

ما ورزش وکړ.

زبیر مورت ته سلام و اچاوه.

هغه ډوډی و خور.

زما شین قلم خوښېده.

ده کتاب ولوست.

جملې

اوس مهال

۱. هغه ښوونکی دی.

۲. زه ورزش کوم.

۳. زبیر مورت ته سلام اچوي.

۴. هغه ډوډی خوري.

۵. زما شین قلم خوښېږي.

۶. دی کتاب لولي.

کلمې

پياله

بوت

تبر

قلم

موټر

ونه

غر

انار

سړک

سیند

د لغتونو زېرمه

۱. اتل چای څښي.

۲. څانگه کورنۍ دنده لیکي.

۳. زه بازار ته ځم.

۴. حامد مېوه خوري.

۵. سباوون لامبو وهي.

د دویم متن بیا لوستل

غوړ نیول او خبرې کول

د احساساتو اداره کول: د احساساتو پیژندل

نوبتي لیکنه

جمیله پرون ډېره خوشحاله وه.

هغې له خپلې ملګرې شکیلا سره لوبې کولې.

ویاړ

شکیلا خپه وه، ځکه چې په کورنۍ دنده نه پوهېده.

ستونزې

وارخطا

مرسته

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې او جملې

ب

کلمې

بام پیاله
مېوه زینه
کاشوغه درس
کاغذ اوبه

۱. زه اوبه څښم.

۲. زیروني ته خپري.

۳. هوسی فیروني خوري.

۴. سپوږمۍ مخ مینځي.

الف

کشره

کشر

کشره

کشر

مدیر

مدیره

زړه

زوپ

ځوان

ځوانه

خورځه

خوری

هونبیار هونبیاره

ج

۱. زمری ښوونځي ته ولاړ.

۱. زمری ښوونځي ته ځي.

۲. زما شین قلم خونېږي.

۲. زما شین قلم خونېږي.

۳. زیرو مور ته سلام و اچاوه.

۳. زیرو مور ته سلام اچوي.

۴. ملالی مور ته درناوی وکړ.

۴. ملالی مور ته درناوی کوي.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توری او کلمې

ط

طالب	طاہره	طاھر
سطل	مطلب	لطیف
خیاط	ضابط	وطن

شتمنه

خوندوره

اسوپلی

کورنی اقتصاد

طالع گل په خولو لوند کوټې ته راغی. سوړ اسوپلی یې وایست. طیبې ورته وویل: سرپیه! ولې خپه یې؟ طالع گل وویل: نوم مې طالع گل دی، خو طالع نه لرم. ډېر کار کوم، خو ژوند مو ښه نه شو. طیبې

ووویل: له یوه لاسه ټک نه خپړي. پس له دې به زه هم درسره مرسته کوم. زه به خوندوره حلوا پخوم. ته یې په بازار کې خرڅوه. غږ به داسې کوي: واخلی! واخلی! خوندوره حلوا واخلی! وروسته له دې به طیبې خوږه حلوا پخوله. طالع گل به سهار وختي بازار ته وړله. همدا وو چې د طیبې له برکته غریبه کورنۍ شتمنه شوه.

کلمی

خوشحاله

غوسه

ستومانه

خپه

خوشحاله

خندا

ژړا

روانه

ولاړ

کلمی

د لغتونو زېرمه

ډبره

تخته

منډه

زیار

قوي

زوپ

اوبه

خونه

بدرنگه

بنکلی

۱. دا تیره توره ده.۲. هوسی په درس کې کوبښ کوي.۳. زمري غښتلی ماشوم دی.۴. سپوږمۍ په کوټه کې لمونځ کوي.۵. زما ټولگی بنايسته دی.

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې

مشر توب	مشر+توب	مشر
ساده توب	ساده+توب	ساده
ماشومتوب	ماشوم+توب	ماشوم
مېړنتوب	مېړن+توب	مېړنی

مشوره

اندېښنه

باغچه

مور

د پسرلي ښکلی موسم و.
يوه ورځ طاهر او طاهره په خپله شنه
باغچه کې ناست وو.
مور يې له طاهرې سره سبق وايه.
طاهر کتابچه او قلم په لاس، خپه ناست
و.

مور يې ورته وويل: زوی جان! ولې داسې خپه ښکاري؟
طاهر سر وخواوه او ويې ويل:

مورې! پرون موږ ته ښوونکي وويل: «تاسې د مور په هکله يو څه
وليکئ.»

مور يې په خدا وويل: زويه! اندېښنه مه کوه. زه او خور به دې درسره
مرسته وکړو.

په دې خبرې سره د طاهر تندي وغورېد او خوشحاله شو. بيا يې د
مور او خور په مشوره خوره ترانه وليکله.

جملې

تېرمهال

اوس

الف. ما ډوډی و خوړله.

ب. هغه خوښ و.

ج. ما درس ولوست.

د. زه کورته ولاړم.

ح. ما د مور او پلار درناوی وکړ.

و. زه تېری وم.

ز. سمسور له ما سره مرسته وکړه.

۱. زه کور ته ځم.

۲. زه ډوډی خورم.

۳. سمسور له ما سره مرسته کوي.

۴. هغه خوښ دی.

۵. زه د مور او پلار درناوی کوم.

۶. زه تېری یم.

۷. زه درس لولم.

کلمې

لرگی

زده کړې

انگور

تیره

خاوره

گلان

سیند

سرک

بوتی

شیشه

د لغتونو زېرمه

۱. زده کوونکي ښوونځي ته ځي.

۲. زه مېوه خورم.

۳. عطر ور څخه جوړېږي.

۴. زه لامبو وهم.

۵. درمل ور څخه جوړېږي.

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

د خپلو احساساتو اداره کول: تاسو څه احساس کوئ؟

نوبتي لیکنه

احمد وارخطا و. په هغه ناوخته شوې وه.

بایسکل

احتیاط

د ښوونځي زنگ

تصمیم

احمد په وخت ښوونځي ته راوړسېد.

هغه خوشحاله و.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې

ډوډۍ ځمکه

کور آسمان

موتړ منگی

چای کتاب

۱. زه وړی یم.

۲. رڼا لمونځ کوي.

۳. میرویس بازار ته ځي.

۴. زړښته درس لولي.

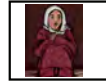
ب

کلمې او جملې

الف

خپه هلک

خوشحاله خپه ستومانه حیرانه

ځندانه ولاړ غوسه وېرېدلې

ج

الف. ما ډوډۍ وخورله.

ب. زه کورته ولاړم.

ج. احمد تېری و.

د. ما درس ولوست.

۱. زه کورته ځم.

۲. زه ډوډۍ خورم.

۳. زه درس لولم.

۴. احمد تېری دی.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ت

مياشت

لوستل

تميم

ط

سطل

طاووس

توت

وطن

طاهر

خیاط

خوندي

غوسه

کرنې

زغم

کوټې ته ورننوتم. گورم چې وړه
خور مې، طاهره زما پر کتابچه
کرنې باسي. په غوسه شوم.
غابونه مې وچيچل. نژدې وو
چې طاهره ووهم، خو مور مې
راغله. راته ويې ويل: څه خبره ده
چې غوسه يې؟

مور ته مې وويل: مورې! طاهرې مې کتابچه خط خط کړې ده. مور
مې يو گېلاس اوبه راکړې، ويې ويل: اوبه وڅښه، غوسه به دې سره
شي. اوبه مې وڅښلې، فکر مې آرام شو. مور مې وويل: گرانه زويه!
طاهره خو وړه نجلۍ ده، نه پوهېږي. بيا به داسې نه کوي، خو ته دې
هم خپل کتابونه او کتابچې په خوندي ځای کې ږده.

کلمې

خوشحاله

چاغ

خپه

ستړی

خوشحاله

زړه

جگه

ټیټ

ډنگره

کلمې

د لغتونو زېرمه

تکره

گلالي

بنکلی

هونبیار

مینه

کومک

تمرین

لوستل

لوی

بنايسته

۱. زرمینه لایقه نجلۍ ده.

۲. فهیم خیرک هلک دی.۳. زه له مور سره مرسته کوم.۴. زه د املا مشق کوم.۵. زموږ کور بنکلی دی.

د لومړي متن بیا لوستل

کلمې

تور والی	تور+والی	تور
سپینوالی	سپین+والی	سپین
بنه والی	بنه+والی	بنه
زوپوالی	زوپ+والی	زوپ

ملتیا

رښتیا

مینه

پلار

راته موسکا کوي
 پلار په رښتیا کوي
 قلم، قلم راوړي
 رقم رقم راوړي
 صفا صفا کوي
 چې په کې ولوبېږو
 چې کت کت وځنډېږو
 زموږ ملتیا کوي

پر سر مو لاس تېروي
 موږ سره مینه مینه
 راته کتاب کتابچې
 نور ډېر شيان ورسره
 د کار خبرې راته
 باغ ته مو هم بیايي
 چې خوشحالی وکړو
 پلاروي راگډ په لوبو

تېرمهال

- الف. خیبر پرون بنوونځي ته لار.
 ب. ځلاند کورنۍ دنده تر سره کړه.
 ج. محمد خپل کتابونه ښه ساتل.
 د. ما له خپلې خور سره مرسته وکړه.
 ه. ما لیک و لیکه.
 و. ما کتاب ولوست.
 ز. ما ډوډۍ و خوړله.
 ک. پلوشې درس ولوست.

جملې

اوس

۱. زه لیک لیکم.
 ۲. زه ډوډۍ خورم.
 ۳. خیبر نن بنوونځي ته ځي.
 ۴. پلوشه درس لولي.
 ۵. ځلاند کورنۍ دنده تر سره کوي.
 ۶. محمد خپل کتابونه ښه ساتي.
 ۷. زه له خپلې خور سره مرسته کوم.
 ۸. زه کتاب لولم.

کلمې

کار	مصرف
تیکری	خولی
ختهگر	دهقان
معلم	ډاکټر
خپه	خوښ

د لغتونو زېرمه

۱. زه بې ځایه لگښت نه کوم.
 ۲. زه شین پرونی لرم.
 ۳. زما پلار بزگر دی.
 ۴. میرویس بنوونکي دی.
 ۵. زه خوشحاله یم.

د متن بیا لوستل

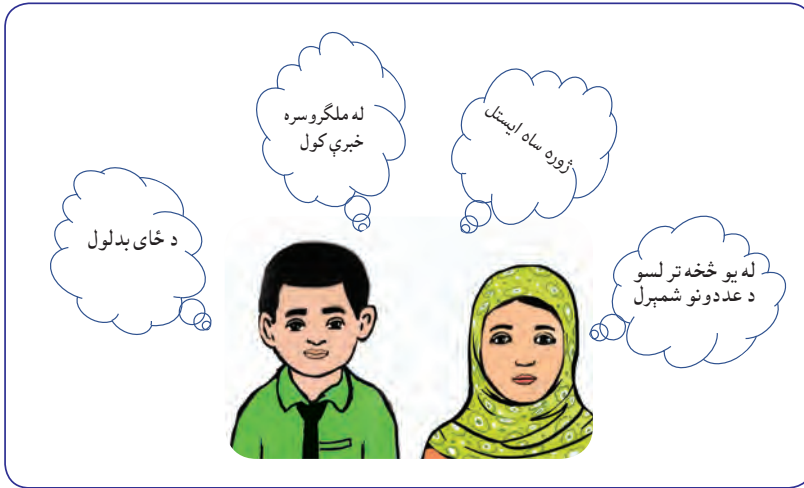

غور نیول او خبرې کول

د خپلو احساساتو اداره کول: د بدو احساساتو اداره کول

نوبتي لیکنه

جمیله ډېره په غوسه ده.

ژوره ساه

ځای

مور

کورنۍ

آرامه

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې

- ب
۱. زرمینه لایقه نجلۍ ده.
 ۲. فهمیم ځیرک هلک دی.
 ۳. زه له مور سره مرسته کوم.
 ۴. زه د املا مشق کوم.
 ۵. زموږ کور ښکلی دی.
- گلالۍ تکره
هونبیار ښکلی
کومک مینه
لوستل تمرین
ښایسته لوی

ب

کلمې او جملې

الف

خوشحاله ستړی خپه چاغ
ډنگره ټیټ جگه زړه

ج

- الف. ما ډوډۍ وخورله.
ب. ما لیک ولیکه.
ج. پلوشې درس ولوست.
د. خیبر ښوونځي ته ولاړ.

۱. زه لیک لیکم.
۲. زه ډوډۍ خورم.
۳. خیبر ښوونځي ته ځي.
۴. پلوشه درس لولي.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

ث

کَلثوم

ثُریا

ثواب

کوثر

عُثمان

کثافات

وارث

حدیثه

غیاث

ورزش

سمسوره

سیمه

سمسورتیا

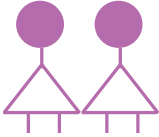

څنگه کولای شو خپله سیمه سمسوره کړو؟ گرانو زده کوونکو! چپرته چې ونې او بوټي ډېر وي، سیمه ښکلې ښکاري. هوا یې تازه وي. بارانونه په کې ډېر او دوږې په کې کمې وي. خلک ډېر نه ناروغه کېږي. سمسور ځایونه د مطالعې، ورزش او تفریح لپاره ښه وي. نو باید:

- ونې او گلان وکړو،
- د وچو ونو پر ځای، نوي نیالګي کېنوو،
- ونو او گلانو ته په وخت اوبه ورکړو،
- د ونو او گلانو له ماتولو څخه ډډه وکړو،
- په سمسورو ځایونو کې کثافات وانه چوو. گورئ زده کوونکو! که پورتنی ټکي په پام کې ونیسو، سیمه به مو سمسوره شي.

کلمې

نبې نجونې

ښه هلکان

هوښیارې نجونې

هوښیار هلکان

روانې نجونې

روان هلکان

مهربانې میندې

مهربانه پلرونه

لایقې نجونې

لایق هلکان

ښې نجونې

ښه هلکان

تکره نجونې

تکره هلکان

د لغتونو زېرمه

روميان

پياز

وزه

انار

چرگه

ناک

بېنډۍ

غوا

منه

پسه

انگور

کدو

مېوې

انار

سابه

کدو

خاروي

غوا

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې

ستره	ستر + ه	ستر
لوړه	لوړ + ه	لوړ
جگه	جگ + ه	جگ
ځيرکه	ځيرک + ه	ځيرک

کشافات

زېرمې

نعمت

د خښلو پاکې اوبه

گرانو زده کوونکو! اوبه د الله ﷻ لوی نعمت دی. له اوبو پرته ژوند نه کېږي. د خښلو پاکې اوبه په څاگانو، کارپزونو، چينو او نلونو کې وي. ناپاکې اوبه انسان ناروغه کوي، نو باید:

- د اوبو د زېرمو شاوخوا پاکه وساتو،
- د اوبو نل خلاص پرې نه ږدو،
- د اوبو د زېرمو په شاوخوا کې کشافات وانه چوو،
- د اوبو له څاه او نل سره نژدې حیوانات پرې نه ږدو،
- کناراب باید د اوبو له څاه څخه لرې جوړ شي،
- د اوبو زېرمې باید پاکې وساتو. د اوبو د لوبو سرونه پټ وساتو.
- دې سره به د ناروغیو مخه ونیول شي.

کلمې

کلمه	مثبت امریه	منفي امریه
تلل	ځه!	مه ځه!
خوړل	وخوره!	
خندل		مه خنده!

د لغتونو زېرمه

پلار	پاکه هوا	مور	تخته
شنه ځایونه	خور	غرونه	دبنتې
ورور	زده کوونکی	معلم	تباشیر

چاپېریال

شنه ځایونه

ښوونځی

معلم

کورنۍ

پلار

د دویم متن بیا لوستل

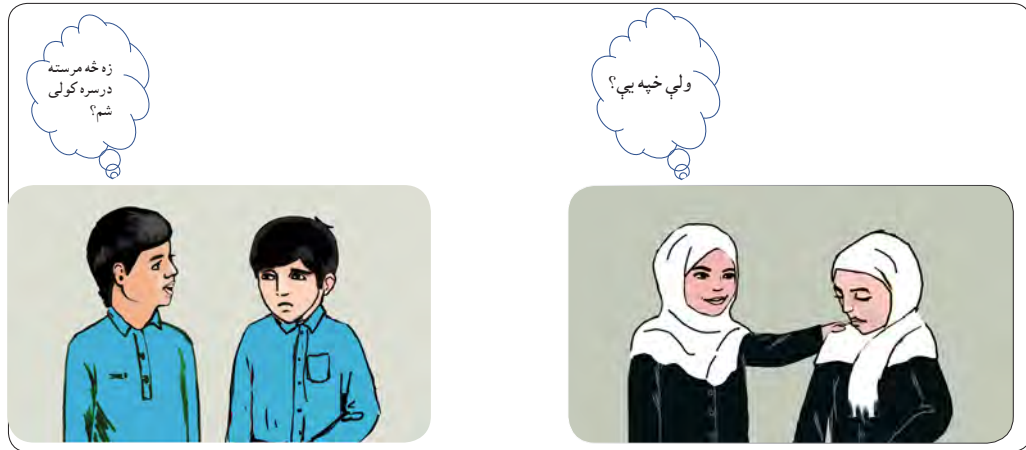

غور نیول او خبرې کول

ټولنیز مثبت مهارتونه: د خلکو د احساساتو پېژندل

نوبتي لیکنه

د نورو خلکو پر احساساتو پوهېدل څه ارزښت لري؟
موږ باید د خلکو پر احساساتو ځانونه پوه کړو.

پام کول

خپه

ناراحت

کله چې تاسو د خپل ملګري احساساتو ته پام
نه کوئ، هغه څه احساس کوي؟

کله چې څوک ستاسو احساساتو ته پام نه کوي،
نو څه احساس کوئ؟

دا ښه ده چې د نورو احساسات باید وپېژنو. دا کار له موږ سره مرسته کوي
چې ښه ملګري ولرو.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

زپورې نجونې

زپور هلکان

ج

کمیښ	ناک	کارغه
کوټره	مرغی	پتلون
خُرمَا	ډوډی	خادر

خواړه

ناک

کالي

کمیښ

الوتونکی

کوټره

کلمې او جملې

الف

واړه هلکان وړې نجونې
 جگ هلکان جگې نجونې
 خوشحاله هلکان خوشحالي نجونې
 زپور هلکان زپورې نجونې

ب

کلمه	مثبت امریه	منفي امریه
لیکل	ولیکه!	مه لیکه!
راوړل	راوړه!	
څښل		مه څښه!

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توری او کلمې

س

پوستکی

سودا

سپلا بونه

احساس

پلاستیک

اوسپنه

نس

انسان

سیمه

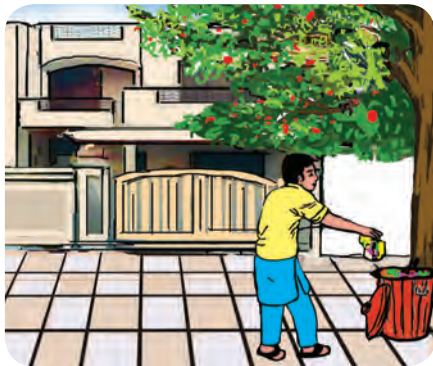
سره

میکروب

خوندي

کثافات

کثافات څنگه خوندي کړو؟

پوهېږو چې په کثافاتو کې میکروبونه پیدا کېږي او انسان ناروغه کوي. ناروغ انسان کمزوری او خپه وي. که کثافات د چا د کور خوا ته واچوئ، غوسه به شي، نو گورئ!

- کثافات په ټاکلي ځای کې واچوئ.

- د مېوو پوستکي او د ترکاریو پاتې شوني حیواناتو ته ورکولی شو. که یې بنڅ کړو سره ورڅخه جوړېږي.

- کاغذونه، بنښنې، اوسپنه او پلاستيکي شيان له کثافاتو بېل کړئ. دا شيان خرڅېږي.

- کاغذونه ژمي ته وساتئ او په بخارۍ کې یې وسوځوئ.

- سودا په ټوکرینو کڅوړو کې راوړئ.

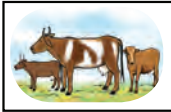
که همداسې وکړو، کثافات به کم او خوندي شي.

کلمې

لوی هلکان

ژېړ خټکی

برگې چرگې

غټ غوایان

لوی هلکان

غټې غواگانې

وړې نجونې

برگ چرگان

سرې منې

د لغتونو زېرمه

کاهو

پالک

گلپي

پلار

کوټه

مور

دېوال

توشکې

خور

بېنډۍ

ورور

الماری

کور

الماری

سابه

گلپي

د کورنۍ غړي

پلار

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې

ناروغې	ناروغ + ي	ناروغ
هونبیارې	هونبیار + ي	هونبیار
څیرکې	څیرک + ي	څیرک
گلابې	گلاب + ي	گلاب

تندر

برېښنا

تالنده

باران

په باران کې څنگه ځان خوندي کړو؟
 په باران کې مو کالي لندېږي او کېدای شي ناروغه شو. په تېز باران کې سپلاډ راوځي. کله کله له باران سره تالنده برېښنا هم وي. تندر يا برېښنا پر ونو، ستنو، آنتنونو او لوړو ځايونو لوېږي. تندر د مرگ ژوبلې سبب گرځي.

نو گورئ! په باران کې چترۍ پر سر ونيسئ. که چترۍ نه وه، په خوندي ځای کې ودرېږئ.

په خوړونو او ژورو ځايونو کې مه گرځئ. پام کوئ! که تالنده برېښنا وي، ترونو لاندې مه درېږئ. د برق له ستنو او آنتنونو څخه لرې شئ. دا ټکي مو د باران او برېښنا له خطر څخه ساتي.

کلمې او جملې

کلمه	مثبت امریه	منفي امریه
راوړل	راوړئ!	مه راوړئ!
څښل		مه څښئ!
خوړل	وخوړئ!	

د لغتونو زېرمه

توپ	پنسل	مېړه	وېکتې
قلم	مارکر	جال	ګډ
وزه	اوبښ	بېټ	تباشیر

د لیکلو څیزونه

قلم

څاروي

وزه

دلوبو وسایل

توپ

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ټولنیز مثبت مهارتونه: د خلکو د احساساتو په اړه وړاندوینه

نوبتي لیکنه

د خلکو د احساساتو په اړه وړاندوینه ولې مهمه ده؟
 د دې لپاره چې له خلکو سره ښې اړیکې ټینګې کړو.
 څنګه کولی شئ د خلکو پر احساساتو ځانونه پوه کړئ؟

خبرې
 پوهېدل
 ټولګیوال
 ځواب

کله چې موږ د خلکو پر احساساتو پوه شو، نو له هغوی سره
 ښې اړیکې ټینګولی شو.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

کلمه	مثبت امریه	منفی امریه
راوړل	راوړئ!	مه راوړئ!
څښل	وڅښئ!	
خوړل	!	مه خوړئ!

ج

کرېکټ	پنسل	مېړه	رسی-کشول
قلم	مارکر	توپ	زمری
فیل	لېوه	والیبال	تېاشیر

د لیکلو څیزونه

ژوبن

لوڼې

کلمې

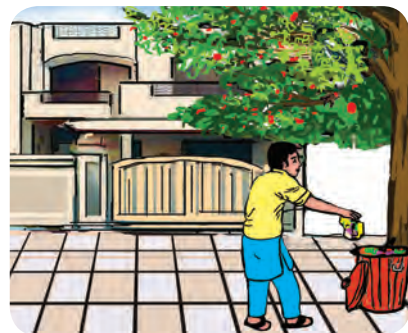
الف

چاغ هلکان غټ غوايان برگې چرگې ژېړ خټکې
سرې منې برگ چرگان وړې نجونې غټې غواگانې

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

ث

کثافات

وارث

ثواب

س

لاس

پسرلی

سیند

ص

اخلاص

نصیر

صفا

اشر

پام

صفایي

د ښار پاکوالی

څنگه کولای شو، ښار پاک وساتو؟
ښار زموږ گډ کور دی. که د ښار
صفایي ته پام ونه شي، په ناروغیو
به اخته شو. د دې لپاره چې ښار صفا
او ښکلی وساتو، باید:

- په خپلو کورونو او شاوخوا کې
ښایسته نیالګي کېنو،
- کثافات په ټاکلي ځای یا کثافت دانۍ کې واچوو،
- د ولاړو اوبو ډنډونه له منځه یوسو. په لښتیو، ویالو او سیندونو
کې کثافات ونه غورځوو،
- د پاکوالي په اشر کې برخه واخلو. د خپلې سیمې صفا ساتل ثواب
لري. گرانوزده کوونکو! ښار زموږ گډ کور دی. باید پاک یې وساتو.

کلمی

غت هلكان

غت هلكان واره هلكان ناستې نجونې خوشحالي نجونې
ناست هلكان ورې نجونې خوشحال هلكان غتي نجونې

د لغتونو زېرمه

هندوانه بوټي آسونه انگور
پسونه الوچې نيا لگي اوبنان
چمنونه غواگانې شفتالو گلان

سمسورتيا

گلان

حيوانات

پسونه

مېوې

شفتالو

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې

کلمه	کلمه + وال	کلمه
نړيوال	نړۍ + وال	نړۍ
ليکوال	ليک + وال	ليک
هېوادوال	هېواد + وال	هېواد
کليوال	کلي + وال	کلي

زرغونه

تلوسه

بني

د پسرلي ترانه

ژمی تېر شو، هوا بڼه شوه
 پسرلي وږمه خوره شوه
 بلبل بیا سندرې وايي
 بن، بېدیا نغمه نغمه شوه
 نارنج گل شو، انار گل شو

غر او سمه رنگینه شوه
 شاگردان مکتب ته درومي
 د لیک لوست یې تلوسه شوه
 د بزگر له کار او زیاره
 وچه ځمکه زرغونه شوه.

کلمې او جملې

کلمه	مثبت امریه	منفی امریه
خندل	وخاندئ!	مه خاندئ!
ژړل		مه ژارئ!
لټول	ويې لټوئ!	

د لغتونو زېرمه

سور	واسکت	زرکه	سپين
لونگی	شین	کمیښ	مرغی
کوټره	طوطي	تور	خادر

جامې

کمیښ

الوتونکي

طوطي

رنگونه

سور

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ټولنیز مثبت مهارتونه: د خلکو احساساتو ته ځواب ویل

ماشومان څه ډول احساس لري او موږ یې څه احساس کوي؟

نوښتي لیکنه

موږ باید د خلکو پر احساساتو ځانونه پوه کړو.
تېره ورځ چې زه ناوخته کور ته ورسېدم،
موږ مې ډېره وار خطا وه.

مینه

فکر

ستونزې

لوبې

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

کلمه	کلمه+وال	کلمه
بنوال	بني+وال	بني
نړيوال	نړي+وال	نړی
گډونوال	گډون+وال	گډون

ج

خط کش قلم تراش رنده اره
 قلم پياز روميان چکش
 بانجان کتابچه پنسل پاک گندنه

سايه

گندنه

ترکان

اره

قرطاسيه

قلم تراش

کلمې

الف

غټ هلکان

غټ هلکان خپه هلکان همزولي هلکان
 همزولي نجوني وړې نجوني خوشحال هلکان
 خوشحاله نجوني خپه نجوني

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

ت

ساتنه

تلاوت

توريالی

ط

طالب

ترانه

ساعت

خیاط

ضابط

مطالعه

اندېښنه

خپه

باور

په خپل ځان باور

جاوېد نوی په لومړي ټولگي کې شامل شو. د دوی د کور او ښوونځي ترمنځ لاره کږه وېره وه. هغه خپه و چې ښوونځي ته به څنګه ځي. د جاوېد پلار صابر هغه په غېږ کې ونیوه.

ورته یې وویل: زویه! اندېښنه مه کوه. ورور به دې ښوونځي ته بیایي. جاوېد د پلار په خبره خوشحاله شو.

صابر خپل مشر زوی ته وویل: جاوېد ښوونځي ته بیایه او راوله یې. څو ورځې تېرې شوې. جاوېد پر لاره بلد شو او پر ځان یې باور پیدا شو. هغه خپل مشر ورور ته وویل: مننه وروره! زه نور په خپله ښوونځي ته تلای شم.

ولار خپه
واره غټه
خوشحاله غټ
ولاړې روان
وړې

کلمې

۱. واره

۲.

روان

۳.

کلمې

خونې آسمان
کومک لار
غر تيرې
سبق لمر
بنکلی مېز
خونه ستوري

د لغتونو زېرمه

۱. زه کوټې ته ځم.

۲. زه له خپلې خور سره مرسته کوم.

۳. امین له لارې څخه ډبرې لرې کوي.

۴. پلوشه درس لولي.

۵. اتل بڼایسته ماشوم دی.

۶. څانگه کور پاک ساتي.

د لومړي متن بیا لوستل

توري او کلمې

ث

وارث

کشافات

ثور

س

درس

سهار

انسان

ص

خالص

بصيره

صابر

ټاکلي

غوخ

ککړتيا

پاکه هوا

څنگه د هوا د ککړتيا مخه نيولای شو؟

هر څوک پاکې هوا ته اړتيا لري.
ککړه هوا انسان ناروغه کوي.
زموږ په هېواد کې ډېرو کسانو
بنکلي ځنگلونه غوخ کړل. د هوا
صفایي ته یې زیان ورساوه.

گرانو زده کوونکو! د دې لپاره چې
په پاکه هوا کې ژوند وکړو، نو باید:
- گلان او بوټي وکړو.

- ونې کېنو او بنکلي باغونه جوړ کړو. د ونو او گلانو ښه ساتنه
وکړو. پلاستيکي او ربړي شيان ونه سوځوو.

- کشافات په ټاکلي ځای کې واچوو.

- شنې ونې، ځنگلونه او بوټي پرې نه کړو. نور اڅی! پورتنیو لارښوونو
ته پام وکړو. د خپلې روغتیا لپاره د هوا د ککړتيا مخه ونیسو.

ناستی برگی
برگ ولاړ
ناسته روان
سور ولاړې
روانې

کشمالي پسرلی مرسل
شنه گلاب اوړی
ژمی پنجشنبه رامېل
دوشنبه جمعه منی

گلان

کشمالي

د اونۍ ورځې

دوشنبه

د کال فصلونه

پسرلی

کلمې

۱. برگ

۲.

۳.

د لغتونو زېرمه

!

۱. ژر کور ته لاړ شه!

۲. ډېرې خبرې مه کوه

۳. رښتیا ووايه

۴. دروغ مه وایه

۵. د مشرانو درناوی وکړه

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

د احساساتو اداره کول او ټولنیز مثبت مهارتونه: د یوه کار یا حالت په اړه د خلکو ډول ډول احساسات

نوبتې لیکنه

څنگه کولی شئ د خپل ملګري پر احساساتو ځانونه پوه کړئ؟
موږ باید د خلکو احساسات وپېژنو او مناسب چلند ورسره وکړو.
موږ باید له خپلو ملګرو سره خبرې وکړو.

خوشحاله

خپه

پوهېدل

کوښښ

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

کلمې او جملې

الف

ورې

۱. دلته راشه!
۲. شور مه کوه!
۳. رښتیا ووايه
۴. دروغ مه وایه
۵. د مشرانو درناوی وکړه

ولاړ، خپه، واړه، غټه، خوشحاله،
غټ، ولاړې، روان، وړې

د بدن غړي

سترگې

وچې مېوې

بادام

گلان

کشمالي

ج

کشمالي، ممیز، پښې، لاسونه،
چارمغز، رامبېل، سر، گلاب، پسته

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

زمری	وزہ	باز
گازره	زړه	زرکه
ترموز	پياز	بزگر

مناسب

صحي

کمزوری

صحي خواړه

يوه ورځ زرمينې خپل زوی کلينیک ته وړی و.

دهغې زوی ډېر کمزوری او ډنگرو.

زرمينې ډاکټرې ته وويل: ډاکټرې صاحبې! دا زوی مې ډېر کمزوری دی او تل ژاري. ډاکټرې زرمينې ته وويل:

خوړې! دې ماشوم ته دې صحي او مناسب خواړه نه دي ورکړي.

زرمينې پوښتنه وکړه: صحي او مناسب خواړه کوم دي؟

ډاکټرې وويل: خوړې! ښه پوښتنه دې وکړه.

صحي خواړه هغه دي چې پاک وي. بدن مو قوي کړي. له ناروغيو

مو وساتي. ډاکټرې زياته کړه: موږ بايد ډول ډول خواړه وخورو، لکه:

شيدې، هگۍ، مېوې، سابه، لوبيا، نخود، غوښه او داسې نور.

زرمينې وويل: خير يوسې! اوس پوه شوم.

کلمې او جملې

کلمې

هغه

هغې

موږ

هغوی

۱. ایمل پاک خواړه خوري.

(هغه) پاک خواړه خوري.

۲. زه، خلا او خیبر پاک خواړه خورو.

() پاک خواړه خورو.

۳. سپوږمۍ او خانګه روغتون ته ولاړې.

() روغتون ته ولاړې.

۴. بنګلا ته یې درمل راوړل.

() ته یې درمل راوړل.

د لغتونو زېرمه

ب

شفاخانه

شین

روغ

رسی

ډبره

بنايسته

الف

تیره

پری

جوړ

بنګلی

سمسور

روغتون

د لومړي متن بیا لوستل

کلمې او جملې

زه ځم	زه + ځم	ځم
موږ ځو	موږ + ځو	ځو
موږ خاندو	موږ + خاندو	خاندو
هغوی لیکي	هغوی + لیکي	لیکي

دوړې

مطالعه

لوبه

د سترگو ساتنه

زلمي زمرک ته وويل: راځه چې په کمپيوټر کې لوبه وکړو.

هغوی يو ساعت لوبه وکړه. د دواړو سترگې سرې اوښتې وې. د زلمي مور وويل: گرانو! لوبه بس کړئ. سترگې مو خرابوي. زمرک وويل: ترورې! ته رښتيا وايې. زما سترگې سوي کوي.

د زلمي مور يو کتاب ورکړ. ويې ويل: واخلي! د کتاب دا ځای ولولئ. وروسته زلمي د کتاب هماغه برخه په لور غږ ولوستله: که ټلويزيون، کمپيوټر يا موبايل ته ډېر وخت وگورئ، سترگې مو خرابېږي. په لږه رڼا کې مطالعه مه کوئ. لمر ته مخامخ مه گورئ. سترگې مو له دوړو وساتئ. که شيان ښه نه وينئ، د سترگو ډاکټر ته ورشئ.

جملی

، :

۱. د پستی ځنگلونه په دې ولایتونو کې دي: بدخشان، تخار، بغلان او سمنگان.
۲. زما د وروڼو نومونه دا دي اتل خیبر شمشاد او حمید.
۳. زموږ دا مېوې خوبېږي لکه انار منې انګور او خټکي.
۴. موږ باید ډول ډول خواړه وخورو لکه شیدې هګۍ مېوې او لوبیا.
۵. د کامیابۍ لارې دا دي هڅه کونښن تعلیم او مطالعه.

د لغتونو زېرمه

ب

تیاره
پاک
تور
ټیټ
رنځور
سور

الف

روغ
لوړ
تود
سپین
ناولی
رڼا

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

مثبت ټولنیز مهارتونه او د شخړو حلول: ښه ملګري

نوبتي لیکنه

احمد او راشد ښه ملګري دي.
دوی هره ورځ یو ځای لوبې کوي.

ناروغ
ښوونځي

مرسته

درس

یوه ورځ راشد ناروغ و.

احمد وارخطا و چې راشد به له درسونو وروسته پاتې شي.

راشد احمد ته وویل: ته مې ډېر ښه ملګری یې.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې او جملې

ب

الف

شفاخانه

جوړ

شین

بنکلی

روغ

سمسور

بنايسته

تیرپه

ډبره

روغتون

کلمې

هغه

هغوی

موږ

هغې

۱. احمد پاک خواړه خوري.

(هغه) پاک خواړه خوري

۲. زه، خلا او حامد پاک خواړه خورو.

() پاک خواړه خورو.

۳. زهره او زرڅانگه روغتون ته ولاړې.

() روغتون ته ولاړې.

۴. رڼا ته درمل راوړي.

() ته درمل راوړي.

ج

۱. موږ درې ورونه یو: اتل، خیبر او شمشاد.

۲. زموږ دا مېوې خونېږي لکه انار منې او انگور.

۳. زما دا سابه ډېر خوښ دي لکه بېنډۍ پالک تور بانجان او کدو.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توری او کلمې

ذ

ذاکر

ذبیح

ذره بین

آذان

تذکره

نذیر

محاذ

ذکيه

کاغذ

ناولې

کانگې

نس ناستی

نس ناستی

نذیر چې کور ته راغی، ویې ویل: مورې! زموږ بنوونځي ته ډاکټران راغلي وو. د نس ناستي په باره کې یې خبرې وکړې. موریې په خوشحالی ترې وپوښتل: ښه زویه! ډاکټرانو څه ویل؟ نذیر وویل: ډاکټرانو ویل چې د

نس ناستي ناروغان ژر ژر تشناب ته

ځي. کېدای شي کانگې وکړي او نس یې وخوړېږي. که ډېر وخت دوام وکړي، د بدن اوبه یې کمېږي. موږ ته ډاکټرانو دا هم وویل: «ناولې خواړه او هغه څه باید ونه خورو چې مچان ورباندې ګرځي. ناپاکې اوبه هم باید ونه څښو. د ډوډۍ له خوړلو مخکې باید لاسونه پاک ومینځو. د حاجت له رفع کولو وروسته هم باید لاسونه ومینځو. لاسونه باید په صابون او پاکو اوبو ومینځل شي.»

کلمې او جملې

کلمې

هغه

هغې

موږ

هغوی

۱. زلمی درملتون ته ولاړ.

(هغه) درملتون ته ولاړ.

۲. تلوسې له خپلو ملگرو سره ښه چلند کاوه.

() له خپلو ملگرو سره ښه چلند کاوه.

۳. زه او وږمه روغتون ته ځو.

() روغتون ته ځو.

۴. ننگیالي او ښکلا درمل واخیستل.

() درمل واخیستل.

د لغتونو زېرمه

۱. تیاره	رڼا	تورتم	ځنگل
۲. کوچنی	ډاکټر	لوی	وړوکی
۳. ملگری	انډیوال	دښمن	قلم
۴. پوهه	ماشومان	ناپوهي	علم
۵. ساره	یخ	سابه	گرم
۶. مېړانه	زده کړه	بې زړه	زړورتیا

د لومړي متن بیا لوستل

کلمې او جملې

خوره	و+خوره	و خوره!
څښه	و+څښه	و څښه!
لیکه	و+لیکه	و لیکه!
خانده	و+خانده	و خانده!

ناروغي

خوړ

واکسين

واکسين

ډاکټر ذکيې ته وويل: خوړې!
 ذبيح الله کاکا نه پرېږدي چې لمسيان يې
 واکسين کړم. وايي چې زما لمسيان، خو
 روغ دي، واکسين ورته نه کوم. ذکيې
 وويل: راځه چې په گډه يې پوه کړو.
 دوی ذبيح الله کاکا ته ورغلل. ذکيې

ورته وويل: گوره کاکا! تا کور په لوړ ځای کې جوړ کړی دی. ولې
 دې په خوړ کې نه جوړاوه؟ ذبيح الله کاکا وويل: په خوړ کې، خو کله
 کله سېل راځي. ذکيې وويل: ناروغۍ هم که نن نشته، سبا به پيدا
 شي. که ماشومان واکسين نه شي، کېدای شي په ناروغيو اخته شي.
 واکسين د ځينو ناروغيو مخه نيسي. ذبيح الله کاکا غږ وکړ: هلې!
 ماشومان راولئ چې واکسين يې کړي.

جملې

، :

۱. زما د خویندو نومونه دا دي: تلوسه، بنکلا، خلا او مینه.
۲. زموږ هېواد ډول ډول مېوې لري لکه ناک زردآلو شفتالو او منې.
۳. روغتیا ته دغه سابه گټور دي لکه پالک گلپي او شلغم.
۴. یو کال څلور فصلونه لري پسرلی دوبي منی او ژمی.
۵. زموږ بیرغ درې رنگه لري تور سور او زرغون.

د لغتونو زېرمه

۱. زوړ	<u>سپین ږیری</u>	روغتیا	ځوان
۲. سوله	درمل	<u>روغه</u>	جگړه
۳. ودان	ویجاړ	باران	آباد
۴. غښتلی	واکسین	پیاوړی	کمزوری
۵. روغ	جوړ	هېواد	ناروغ
۶. وړکتوب	مېوه	ځواني	ماشومتوب

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ټولنیز مثبت مهارتونه: په ګډه کار کول

نوبتي لیکنه

شکیلا غواړي د باغچې ګلان اوبه کړي.
د دوی باغچه ډېر ګلان لري.

کار

مرسته

احمد

شکیلا له خپل ورور څخه مننه وکړه.
هغه وویل: موږ باید له یو بل سره مرسته وکړو.

دلومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې او جملې

الف

ب

تیاره	بنکلا	تورتم	ځنگل
کوچنی	ډاکټر	لوی	وړوکی
روغ	جوړ	هېواد	کلی
انډیوال	ملگری	دبمن	قلم
پوهه	ماشومان	تیره	علم

کلمې

هغه

هغې

زه

موږ

هغوی

۱. زلمی درملتون ته ولاړ.

(هغه) درملتون ته ولاړ.

۲. تلوسې یوه ښایسته کتابچه واخیسته.

() یوه ښایسته کتابچه واخیسته.

۳. زه او وږمه روغتون ته ځو.

() روغتون ته ځو.

۴. ننگیالي او بنکلا درمل واخیستل.

() درمل واخیستل.

ج

۱. زما د خویندو نومونه دا دي تلوسه بنکلا او ځلا. :

۲. زموږ هېواد ډول ډول مېوې لري لکه ناک زردآلو او شفتالو.

۳. زموږ بیرغ درې رنگه لري تور سور او زرغون.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ز

پياز

ورزش

زکريا

ذ

ذره بين

زرمينه

کارپز

تذکره

کاغذ

عذاب

ژمنه

ذهن

والیبال

ورزش

زکريا هره ورځ له ملگرو سره په کوڅه کې والیبال کاوه. یوه ورځ د دوی توپ د زرمینې ترور په کور کې ولوېد. زرمینه ترور له کوره راووته او زکريا ته یې وویل: زویه! ولې مو په دې توپ هسې ځان له کاره ایستلی دی؟

زکريا ورته وویل: ترورې! ځان له کاره نه باسو، ورزش کوو. زرمینې ترور وویل: زویه! ورزش څه گټې لري؟ هغه ځواب ورکړ: ترورې! څوک چې ورزش کوي، بدن یې ښه وده کوي. ذهن یې ښه وي. ژر نه ناروغه کېږي. زرمینې ترور وویل: زویه! چې دومره گټې لري، بیا په مناسب ځای کې ورزش کوئ. خو په داسې ځای کې نه چې څوک په عذاب شي. هغوی ژمنه وکړه چې نور به په سم ځای کې لوبې کوي.

کلمې او جملې

۱. خوشحال هره ورځ ورزش کوي.

(هغه) هره ورځ ورزش کوي.

۲. زرغونې پروڼ یو ښکلی قلم واخیست.

() پروڼ یو ښکلی قلم واخیست.

۳. زه او څانګه خپل غاښونه پاک ساتو.

() خپل غاښونه پاک ساتو.

۴. زلمی او توریالی درس لولي.

() درس لولي.

کلمې

هغه

هغې

موږ

هغوی

د لغتونو زېرمه

پوخ	والیبال	اومه	۱. خام
ورزش	جگ	ټیټ	۲. لوړ
بیدار	ویده	ورځ	۳. وینښ
توپ	فایده	زیان	۴. ګټه
زغم	بې صبري	میدان	۵. صبر
جاهل	پوه	چمن	۶. عالم

د لومړي متن بیا لوستل

کلمې او جملې

ز ه ځم	ز ه + ځم	ځم
مورې گورو	مورې + گورو	گورو
هغوی راځي	هغوی + راځي	راځي
هغه ځي	هغه + ځي	ځي

ملتيا

غذا

سلامتيا

د روغتيا ترانه

خپله روغتيا ساتمه
 مخ او لاسونه مينځم
 پاک مې غاښونه ساتم
 نه خورم ناپاکې مېوې
 ورزش مې کار دی هر وخت
 گرد او غبار دی مرض
 له ناپاکيو څخه
 خيال د خپل کور د پاکۍ
 سلامتيا ساتمه
 جامې صفا ساتمه
 د ځان ښکلا ساتمه
 پاکه غذا ساتمه
 دغه ملتيا ساتمه
 ځان له بلا ساتمه
 پاک شاوخوا ساتمه
 په بيا او بيا ساتمه

جملی

، :

۱. ورزشی لوبی دا دی: فوتبال، کرېکټ، منډې وهل او والیبال.
۲. د اونی ورځې دا دي شنبه یکشنبې دوشنبه سه شنبه چهارشنبه پنجشنبه او جمعه.
۳. زما دا رنگونه خوښېږي شین سور ژېړ سپین او تور.
۴. دا خواړه زموږ روغتیا ته ګټه رسوي لکه غوښه لوبیا نخود او سابه.
۵. زموږ هېواد ډول ډول وچې مېوې لري لکه بادام پسته جلغوزي او غوزان.

د لغتونو زېرمه

۱. مینه	محبت	<u>کرکه</u>	بنی
۲. کوچنیان	ماشومان	جامې	<u>لویان</u>
۳. سترې	بنکلی	هوسا	ستومانه
۴. توان	روغتیا	طاقت	ناتوان
۵. سهار	ګهیځ	مانېام	غذا
۶. بنکلی	غابنونه	بنايسته	بدرنگ

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ټولنیز مثبت مهارتونه او د شخړو حلول: مثبت چلند او د ځورولو مخنیوی

نوبتي لیکنه

احمد او راشد ښه ملگري دي. دوی تل یوځای
لوبې کوي، خو زلمی راشد ځوروي.
زلمی تل راشد وهي او کتابونه یې ترې اخلي.

خپه

ژړل

مخنیوی

ملگری

ښه

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې او جملې

ب

کلمې

الف

لمر	پوخ	اومه	خام
تيټ	جگ	بيرغ	لوړ
فايده	توپ	تاوان	گټه
محبت	جفا	قلم	مينه
ستومانه	هوسا	بنکلا	ستړی

هغه

هغې

موږ

هغوی

۱. خوشحال ورزش کوي.

(هغه) ورزش کوي.

۲. زرغونې قلم واخيست.

() قلم واخيست.

۳. زه او څانگه خپل غاښونه پاک ساتو.

() خپل غاښونه پاک ساتو.

۴. زلمی او توريالی درس لولي.

() درس لولي.

ج

، :

۱. ورزشي لوبې دا دي: فوتبال، کرېکټ، منډې وهل او واليبال.

۲. د اونۍ ورځې دا دي شنبه يکشنبه دوشنبه سه شنبه چهارشنبه پنجشنبه او جمعه.

۳. زما دا رنگونه خوښېږي شين سور ژېړ سپين او تور.

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توری او کلمې

	ظریف	ظاهره	ظرفونه
	نظیفه	مظلوم	نظر
ظ	محفوظ	لفظ	لحاظ

مرکز

منارونه

لرغونی

د غزني لرغونی ښار

غزني د افغانستان يو پخوانی او لرغونی ښار دی. يو وخت په دې ښار کې مشهور عالمان او پوهان اوسېدل.

اوس ډېر خلک غواړي چې دا ښار وگوري. ظریف تېره اونۍ غزني ته تللی و. هغه وويل: موږ ښوونکي د لرغونو آثارو ليدلو ته بوتلو.

ظاهري وپوښتل: وروره! هلته موڅه وليدل؟

ظریف ورته وويل: موږ د غزني دنگ او ښکلي منارونه وليدل. دا منارونه ډېر پخوا جوړ شوي دي.

ظاهري وويل: ښه! نور مو کوم ځايونه وليدل؟

هغه ځواب ورکړ: بيا د سلطان محمود پاچا باغ او قبر ته ولاړو.

موږ ته ښوونکي وويل: «دا ښار پخوا د غزنوي پاچاهانو مرکز و.»

کلمې

مور

دوی

هغه

هغوی

کلمې او جملې

۱. هوسی د مشرانو درناوی کوي.

(هغه) درناوی کوي.

۲. وحیده او سارا د مشرانو خبرو ته غوږ نیسي.

() د مشرانو خبرو ته غوږ نیسي.

۳. نجیب او عزیز جومات ته ځي.

() جومات ته ځي.

۴. زه او مور مې کلي ته تللي وو.

() کلي ته تللي وو.

کلمې

دریم

پاک

کور

لمر

غزني

کاغذ

قرآن شریف

کتابچه

بدن

افغانستان

افغانان

خویندي

د لغتونو زېرمه

۱. حامد خپل ځان (پاک) ساتي.

۲. سپوږمۍ () ته راغله.

۳. توريالی () ته ولاړ.

۴. خالد د () تلاوت کوي.

۵. () يې ښه وده کوي.

۶. مور ټول () يو.

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې او جملې

زه ځم.	زه + ځم	ځم
موږ لارو.	موږ + لارو	لارو
موږ خبرې کوو.	موږ + خبرې کوو	کوو
هغوی ځي.	هغوی + ځي	ځي

ژمنه

پښېمانه

سراج العمارت

ونو ته پام

خیبر او سهراب په ننگرهار کې د سراج العمارت په باغ کې گرځېدل.

سهراب د یوې ونې نري ښاخ ته لاسونه ورواچول. هغه یو دوه ځله په کې وزنگېده. ښاخ رامات شو. خیبر وویل: سهرابه! څومره ښایسته ښاخ و، ولې دې مات کړ؟

سهراب ځواب ورکړ: څه یې کوي. مات دې

وي. په یوه ښاخ به څه وشي. په دې وخت کې محمد گل ښوونکی راغی. ورته ویې ویل: نه زویه! که هر څوک یو یو ښاخ مات کړي، یوه ونه به هم پاتې نه شي. په ونو او گلانو زموږ هېواد ښکلی دی. سهراب په خپل کار پښېمانه شو. هغه ژمنه وکړه چې بیا به د ونو ښاخونه نه ماتوي.

جملې

راتلونکی

۱. زرغونه به ډوډۍ وځوري.

۲. احمد به ورزش وکړي.

۳. هغوی به خپل درسونه ووايي.

۴. زه به نیا لگیو ته اوبه ورکړم.

۵. هغوی به خپله سیمه سمسوره کړي.

اوس

۱. زرغونه ډوډۍ ځوري.

۲. احمد ورزش کوي.

۳. هغوی خپل درسونه وايي.

۴. زه نیا لگیو ته اوبه ورکوم.

۵. هغوی خپله سیمه سمسوروي.

کلمې

د لغتونو زېرمه

هونبیار

آسمان

اوبه

نیا لگی

نارنج

منارونه

اوبه

پاک

افغانستان

کونړ

تنگرهار

کابل

۱. فرید (هونبیار) هلک دی.

۲. حلا او بنکلا (کېنوي).

۳. غزنی بنایسته (لري).

۴. موږ خپل ټولگی (ساتو).

۵. زموږ د هېواد نوم (دی).

۶. د افغانستان پلازمېنه (ده).

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

د شخړو حلول: د خورولو پېژندل او په ګوته کول

نوبتي لیکنه

ظریف د خلورم ټولګي زده کوونکی و. ده به هره ورځ ظاهر خوراوه.
ظریف به ظاهر په بد نوم یاداوه.

خپه

محفوظ له خپل کشر ورور ظاهر څخه پوښتنه وکړه
چې ولې خپه یې؟ ظاهر خپل ورور ته کیسه وکړه.

خورول

محفوظ وویل: زه به له ظریف سره په دې اړه خبرې وکړم.
هغه به په دې پوه کړم چې خورول ښه کار نه دی.

مننه

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې او جملې

ب

الف

کلمې

کتاب خبرو

لمر خوشحاله

ځمکې ننگرهار

کتابچه لانجه

کتابونه کابل

۱. ښه زده کوونکي د مشرانو —
ته غوږ نیسي.
۲. زما ټولگیوال — دي.
۳. ښوونکی — ته ولاړ.
۴. خالد له ملگرو سره — نه کوي.
۵. زه ډېر — لرم.

۱. هوسۍ درس لولي. (هغه) درس لولي.
۲. ډېوه او سپوږمۍ ښوونځي ته ځي.
() ښوونځي ته ځي.
۳. خيبر او اتل غزني ته ځي.
() غزني ته ځي.
۴. زه او ځلا کلي ته تللي وو.
() کلي ته تللي وو.

کلمې

هغه

موږ

هغوی

دوی

ج

راتلونکي

اوس

۱. پروېز خپلو گاونډيانو سره مرسته کوي.
۲. زه به نيا لگيو ته اوبه ورکوم.
۳. هغوی خپل ښار پاک ساتي.
۴. زه به ښوونځي ته ځم.

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توری او کلمې

ض

ضرورت

ضابط

ضیا

حضرت

عریضه

مرضیه

عارض

مریض

حوض

ارزښت

ناچله

نوټونه

افغانی

د ضیا کوچنۍ لور، مرضیې وویل:

پلاره! پیسې راکړه چې د رسم کتابچه

واخلم. پلار یې پنځوس افغانۍ

ورکړې. هغه نژدې دوکان ته ورغله.

دوکاندار یوه کتابچه او څلور زاره

لسگون نوټونه ورکړل. مرضیې وویل:

ما ته نوي نوټونه راکړه. دوکاندار ځواب ورکړ: څه ناچله خونه دي.

مرضیه خپه شوه. دوکاندار وویل: مه خپه کېږه. زه به نوي نوټونه

درکړم، خو خلک پیسې ښې نه ساتي.

مرضیه چې کور ته راغله، پلار ته یې کیسه وکړه.

پلار یې وویل: دوکاندار ښه وایي. نوټونه باید ښه وساتل شي. افغانۍ

زموږ د هېواد پیسې دي. د افغانیو په چاپولو ډېرې پیسې لگېږي.

هر څوک باید پیسې ښه وساتي.

کلمې

مور

دوی

هغه

هغوی

کلمې او جملې

۱. زه او هوسی له خپلو پیسو سره مینه لرو.
(مور) له خپلو پیسو سره مینه لرو.
۲. خالد پنځوس افغانۍ راکړې.
() پنځوس افغانۍ راکړې.
۳. ابراهیم او یوسف په پیسو قلمونه اخلي.
() په پیسو قلمونه اخلي.
۴. هیله او مرضیه له یو بل سره مرسته کوي.
() له یو بل سره مرسته کوي.

کلمې

هرات

کلی

افغانۍ

کتاب

دېوال

دریم

آسمان

هېواد

کتابچې

ښوونکي

کابل

کور

د لغتونو زېرمه

۱. زه (هرات) ته ځم.
۲. افغانستان زموږ () دی.
۳. زموږ پیسې () دي.
۴. زما مور () ده.
۵. د احمد کور په () کې دی.
۶. هوسی د () ټولگي زده کوونکې ده.

د لومړي متن بیا لوستل

کلمې او جملې

موږ ځو.	موږ + ځو	ځو
هغوی خوري.	هغوی + خوري	خوري
هغه ځي.	هغه + ځي	ځي
دوی راځي.	دوی + راځي	راځي

بُزکشي

غایتول

لرغونې

د گل سُرخ مېله

د گل سُرخ لرغونې مېله هر پسرلی په
 بلخ کې جوړېږي. سړ کال ضیا له کورنۍ
 سره دې مېلې ته تللی و. گوري چې د
 شاديان دښته سرو غایتولو پوښلې ده.
 دښته داسې سره وه لکه سور بخمل.
 ضیا یو هلک ولید چې ښکلې جامې او
 برگه چپنه یې اغوستې وه.

پر سر یې سره خولی وه. دوی سره

ملگري شول. هغه ضمیر نومېده او د هغه ځای اوسېدونکی و. لږ لږ یې
 په لوی میدان کې خلکو آسونه غغلول. ضیا وویل: دا خلک څه کوي؟
 ضمیر ځواب ورکړ: دوی بُزکشي کوي. راځه چې زه او ته هم لوبې
 وکړو. ضیا او ضمیر لوبې وکړې او له مېلې څخه یې خوند واخیست.

جملې

رائلونکی

۱. موږ به له خپلو پیسو سره مینه ولرو.
۲. هوسی او غوتی به خوشحاله وي.
۳. افغانان به له افغانستان سره مینه ولري.
۴. زه به ډوډی وخورم.
۵. زه به د مور او پلار درناوی وکړم.

اوس

۱. موږ له خپلو پیسو سره مینه لرو.
۲. هوسی او غوتی خوشحاله دي.
۳. افغانان له افغانستان سره مینه لري.
۴. زه ډوډی خورم.
۵. زه د مور او پلار درناوی کوم.

د لغتونو زېرمه

کلمې

غرونه	مهربانه
خویندي	سرک
پنځه	درې
کابل	کندهار
ساعت	بڼه
اوبه	لمونځ

۱. موږ يو پر بل (مهربانه) يو.
۲. غوتی او ښکلا سره () دي.
۳. د افغانستان بیرغ () رنگه لري.
۴. د افغانستان پلازمېنه () دی.
۵. احمد خپل کتابونه () ساتي.
۶. سلیمان () کوي.

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

د شخړو حلول: ځورول او د زده کوونکو عکس العمل

نوبتي لیکنه

ظریف لا هم ظاهر ځوراوه.

ظاهر خپه و او نه یې غوښتل چې ښوونځي ته ولاړ شي.

مور او پلار

نصیحت

د ظاهر ټولگیوالو تصمیم ونيو چې له هغه سره مرسته وکړي. هغوی خپل ښوونکي ته وویل چې ظریف تل ظاهر ځوروي.

مخنیوی

د ظریف ورور محفوظ او ټولگیوال خوشحاله وو چې ظریف اوس ظاهر نه ځوروي.

ټولگی

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې

ب

۱. موږ يو پرېل (مهربانه) يو. مهربانه غرونه
 ۲. غوټی او ښکلا سره () دي. سپک خويندي
 ۳. د افغانستان بيرغ () رنگه لري. درې پنځه
 ۴. د افغانستان پلازمېنه () دی. کندهار کابل
 ۵. احمد خپل کتابونه () ساتي. ښه ساعت
 ۶. سليمان () کوي. لمونځ وږه

کلمې او جملې

الف

کلمې

هغه

موږ

هغوی

دوی

۱. زه او هوسی له خپلو پیسو سره مینه لرو.
 () له خپلو پیسو سره مینه لرو.
 ۲. خالد پنځوس افغانی راکړي.
 () پنځوس افغانی راکړي.
 ۳. ابراهيم او يوسف په پیسو قلمونه اخلي.
 () په پیسو قلمونه اخلي.
 ۴. هیله او اسما له یو بل سره مرسته
 کوي. () له یو بل سره مرسته کوي.

راټلونکی

اوس

ج

۱. موږ به له خپلو پیسو سره مینه لرو.
 ۲. هوسی او غوټی خوشحاله دي.
 ۳. افغانان له افغانستان سره مینه لري.
 ۴. زه کور ته ځم.
 موږ به له خپلو پیسو سره مینه ولرو.
 هوسی او غوټی به خوشحاله وي.
 افغانان به له افغانستان سره مینه ولري.
 زه به کور ته لاړ شم.

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

ظ

ظرف

محفوظ

ظفر

ض

ضرب

منظري

نظر

عريضه

عارض

ضيا

امن

دبمن

خندق

زرغونه انا

راضیې له ظریفې څخه پوښتنه وکړه:
زرغونه انا څوک وه او ولې یې انا بولو؟
ظریفې وویل: زرغونه انا د احمد شاه
بابا مور وه. کله چې احمد شاه بابا پاچا
شو، مشرانو ورته وویل: د کندهار ښار
شاوخوا دېوالونه راتاو کړه. خندق هم
وکینده چې له دبمن څخه په امن شو.
زرغونه انا چې خبره شوه، ویې ویل:
زویه! ته خو د ټول افغانستان مشر

یې. باید داسې پاچا واوسې چې ټول وطنوال درسره مینه وکړي. که دا
ښار په دېوالونو ساتې، نو ټول وطن به څنګه وساتې؟ ته باید د ټولو
وطنوالو د ساتنې فکر وکړې. راضیې وویل: پوه شوم. انا ځکه ورته
وايو چې د ټولو وطنوالو په فکر کې وه.

کلمې

موږ

دوی

دی

هغوی

هغه

کلمې او جملې

۱. اجمل او ایمل له هېواد سره مینه لري.
(هغوی) له هېواد سره مینه لري.
۲. محمود او خالد ښوونځي ته ځي.
() ښوونځي ته ځي.
۳. ملالی په دریم ټولگي کې ده.
() په دریم ټولگي کې ده.
۴. خوشحال او الهام لوبې کوي.
() لوبې کوي.
۵. زه او یاسین د هېواد ترانه لولو.
() د هېواد ترانه لولو.

کلمې

ښار آسمان

گران لوبې

میدان لوستل

احمد شاه بابا اوبه

غر کتابون

لمر بازار

د لغتونو زېرمه

۱. زه (ښار) ته ځم.
۲. پر موږ خپل هېواد () دی.
۳. دا د لوبو () دی.
۴. زرغونه انا د () موره.
۵. پلوشه او سپوږمۍ په پیسو () اخلي.
۶. بلال او حارث () ته ځي.

د لومړي متن بیا لوستل

کلمې او جملې

هغوى وايي.	هغوى + وايي	وايي
مورځ خاندو.	مورځ + خاندو	خاندو
دوى ځي.	دوى + ځي	ځي
دى اوري	دى + اوري	اوري

زرغون

جلگې

د بوډۍ ټال

د وطن ترانه

وړ سره مينه لرو
 بنکلی وطن زمونږه
 د بوډۍ ټال يې واوا
 خوږې مېوې يې اها
 د شپې يې ستورو باندې
 غرونه، رغونه واوا
 جلگې، باغونه اها
 په علم، پوهه باندې
 تور، سور، زرغون واوا
 د خداى احسان دى اها
 د زړه دارو او درمان
 را باندې گران دى
 افغانستان دى
 ميده باران ښايسته
 رنگين گلان ښايسته
 بنکلی آسمان دى
 دښتې، درې تکې شنې
 واه منظرې تکې شنې
 ودان ودان دى
 بيرغ ښان لرو
 افغانستان لرو
 د هر افغان دى

جملې

راتلونکي

اوس

۱. موږ به له مور سره مرسته وکړو.
 ۲. زه به له خپل پلار سره درس ووايم.
 ۳. ښوونځی به د زده کړې ځای وي.
 ۴. هوسی به لمونځ وکړي.
 ۵. نصیر احمد به تلاوت وکړي.

۱. موږ له مور سره مرسته کوو.
 ۲. زه له خپل پلار سره درس وایم.
 ۳. ښوونځی د زده کړې ځای دی.
 ۴. هوسی لمونځ کوي.
 ۵. نصیر احمد تلاوت کوي.

د لغتونو زېرمه

کلمې

ټولگيوال

اوبه

وطن

آسمان

خبره

درناوی

ننگرهار

افغانستان

اتله

ښوونکې

هېواد

کتاب

۱. خوشحال او الهام (ټولگيوال) دي.
 ۲. سپوږمۍ د () ترانه لولي.
 ۳. زه د مور () کوم.
 ۴. ز موږ د هېواد نوم () دی.
 ۵. ملالی د هېواد ملي () وه.
 ۶. ملالی د کوم () وه؟

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

د شخړو حلول: د ځورولو مخنیوی کول

نوبتي لیکنه

ذبیح د لوبو په میدان کې زده کوونکي ځوروي.
هغه زده کوونکو ته بد نومونه اخلي او وهي یې.

ښوونکی

ټولگی

ملگري

خوشحاله

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې

ب

تېږه ښار ږه ښار پاک ساتم.
لوېې گران پر موږ خپل هېواد — دی.
لوستل میدان دا د لوبو — دی.
کور اوبه باغوان گلانو ته — ورکوي.
لمر بکسې پلوشه او سپوږمۍ په پیسو — اخلي.

کلمې او جملې

الف

کلمې

هغوی

موږ

هغه

دوی

دی

۱. اجمل او ایمل له هېواد سره مینه لري.
(هغوی) له هېواد سره مینه لري.
۲. زه او خالد ښوونځي ته ځو.
(ښوونځي ته ځو.
۳. ملالی ملي اتله ده.
(ملي اتله ده.
۴. خوشحال او الهام لوېې کوي.
(لوېې کوي.
۵. یاسین د هېواد ترانه لولي.
(د هېواد ترانه لولي.

راتلونکي

اوس

ج

زه به ژوبن ته ولاړ شم.
بزگر به په ځمکه کې کار وکړي.
هغوی به خپل هېواد سمسور کړي.
هوسی به لمونځ وکړي.
سلیم به تلاوت وکړي.

۱. زه ژوبن ته ځم.
۲. بزگر په ځمکه کې کار کوي.
۳. هغوی خپل هېواد سمسوروي.
۴. هوسی لمونځ کوي.
۵. سلیم تلاوت کوي.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ز

زرکه

زبیر

مېز

ذ

نذیر

پیاز

بزرگ

ذاکر

ذره بین

کاغذ

گتې

روغ

موسکي

زېور اکا

ذاکر او ذکیه د خپل بابا لیدو ته تللي وو. هغه زېور اکا نومېده. پاکې جامې یې اغوستې وې او لونگی یې پر سر وه. هغه ښه ښکارېده. ذاکر ورته وویل: بابا! ته د څو کالو یې؟

زېور اکا ورته موسکي شو، تک سپین غاښونه یې ښکاره شول. ویې ویل: پوره

نوي کلن یم. ذکیې پوښتنه وکړه: نو غاښونه دې څنگه داسې روغ پاتې دي؟ زېور اکا وویل: بچیانو! زه هر وخت تر خوراک وروسته غاښونه په بُرس یا مسواک مینځم. بدن مې پاک ساتم او ورزش کوم، نو شکر بدن مې روغ دی. ذاکر وویل: ښه! زه اوس پوه شوم چې پاکي او ورزش څومره گټې لري.

کلمې او جملې

کلمې

دوی

هغوی

هغه

۱. ذکيه موزيم ته ځي. (هغه) موزيم ته ځي.

۲. ادریس او زکریا خپل ځانونه پاک ساتي. () خپل ځانونه پاک ساتي.

۳. کریم د منارونو سیل کوي. () د منارونو سیل کوي.

۴. زرمینه او ذاکره د دارالامان مانی ته ځي. () دارالامان مانی ته ځي.

۵. څلا د مور او پلار خبرو ته غوږ نیسي. () د مور او پلار خبرو ته غوږ نیسي.

۱. ز موږ هېواد ډېر لرغوني ځایونه لري، لکه: د هرات جامع جومات ، :

او منارونه، د غزني منارونه، د هلمند د بُست کلا، د رستم تخت او داسې نور.

۲. زموږ د هېواد پیسې دا نوټونه لري د یوې د دوو پنځو لسو شلو پنځوسو سلو پنځه سوو او زرو افغانیو نوټونه.

۳. ښوونکي وویل راتلونکې اونۍ کې درس پښتو ریاضي او دینیات مضمونونو ازموینه ده.

کلمې

خوښ

مکتب

درس

خپه

مکتب

غت

ناست

علم

زده کړه

ستومانه

کور

بډای

د لغتونو زېرمه

۱. احمد خوشحاله دی.

۲. زه پوه ترلاسه کوم.

۳. بلال سبق وايي.

۴. محمود سترې دی.

۵. زه ښوونځي ته ځم.

۶. ظاهر شتمن دی.

د لومړي متن بیا لوستل

توري او کلمې

ظ

لحاظ

لفظ

ظاهر

ض

مرضيه

رياض

مظلوم

فرض

حوض

ضابط

لونبي

مجسمه

موزيم

موزيم

ظاهره او مرضيه په دريم ټولگي کې زده کړې کوي.

مرضيه ناروغه وه. هغه ورځ بنوونځي ته نه وه تللې. بنوونکي يې ټولگيوال موزيم ته بېولي وو. ظاهره هم ورسره تللې وه. کله چې کور ته راغله، مرضيه ته يې ټوله کيسه

وکړه. ويې ويل: بنوونکي مجسمې، ډبرين او خاورين لونبي راوښودل. پر مرمرينو ډبرو ليکنې شوې وې. د حيواناتو او الوتونکو انځورونه مو هم وليدل. بيا يې ډول ډول جامې راوښودې.

مرضيه وويل: څومره ښه ځايونه مو ليدلي دي. کاشکې زه هم درسره تللې وای. پلار يې مرضيه ته وويل: لورې! کله چې جوړه شي، بيا به دې زه موزيم ته بوځم.

مرضيه خوشحاله شوه چې پلار يې موزيم ته بيايي.

کلمې او جملې

کلمې

هغه

هغوی

هغې

(هغه) قلم لري.

() باغ ته ځي.

() موزیم ته تللي وو.

() له یو بل سره مرسته وکړه.

۱. اتل قلم لري.

۲. پلوشه او زرمینه باغ ته ځي.

۳. احمد او محمود موزیم ته تللي وو.

۴. ما او تلوې له یو بل سره مرسته وکړه.

راټلونکی

اوس

۱. ډېوه به موزیم ته لاره شي.

۲. زړگی به خپلې جامې پاکې ساتي.

۳. لېمه به خاورین لوبڼي جوړ کړي.

۱. ډېوه موزیم ته ځي.

۲. زړگی خپلې جامې پاکې ساتي.

۳. لېمه خاورین لوبڼي جوړوي.

د لغتونو زېرمه

ناروغان زړې وسیلې پخواني لوبڼي مجسمې

زړه کتابونه ډاکټر کرېکټ درملتون

باسکټبال درمل والیبال فوټبال

ورزش

فوټبال

موزیم

پخواني لوبڼي

روغتون

ډاکټر

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

د شخړو حلول: د ځورولو مخنیوی کول

نوبتي لیکنه

مریم د دریم ټولګي زده کوونکې ده. هغه د لوبو په میدان کې کوچني ماشومان ځوروي. مریم کوچني ماشومان پورې وهي، جامې یې ترې کشوي او هغوی ته بد نومونه اخلي. ټول ماشومان له مریم څخه ډارېږي.

بنوونکي

ټولګي

خبرې

مریم پوهه شوه چې په ځورولو سره ملګري نه شي پیدا کولی. مریم د ماشومانو ځورول پرېښودل.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې او جملې

الف

ب

کلمې

هغوی

هغه

دوی

مرضیه خوشحاله ده. ناست، خوښه
زه پوهه ترلاسه کوم. علم، ښوونځي
بلال سبق وايي. زده کړه، درس
ظاهره سترې ده. ستومانه، خپه
زه ښوونځي ته ځم. کور، مکتب
محمود شتمن دی. بډای، غټ

۱. مرضیه موزیم ته ځي.
(هغه) موزیم ته ځي.
۲. ادریس او زبیر خپل ځانونه پاک ساتي.
() خپل ځانونه پاک ساتي.
۳. کریم او ظاهر د منارونو سیل کوي.
() د منارونو سیل کوي.

ج

راتلونکی

اوس

۱. ځلا او هوسی پغمان ته ځي.
۲. لمر او روښان کتابتون ته ځي.
۳. ډېوه موزیم ته ځي.
۴. شمشاد او خیبر په الوتکه کې بلخ ته ځي.
ځلا او هوسی به پغمان ته ولاړې شي.
لمر او روښان به کتابتون ته ولاړ شي.
ډېوه به موزیم ته ولاړه شي.
شمشاد او خیبر به په الوتکه کې بلخ ته ولاړ شي.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توری او کلمې

	اصلاح	محمد	حاجي
ح	نصيحت	محمود	حامد
	صالح	صلح	نکاح

ډاگ

اغزن

شنه خونه

شنه خونه

د ترکاریو په پیسو زموږ د
کور او مکتب ټول لگښتونه
پوره کوي.»
حمیده د شنې خونې په جوړېدو
خوشحاله ده. هغه هر مازدیگر
شنې خونې ته ځي او له پلار سره
مرسته کوي.

تېر کال هلته یوازې وچ اغزن ډاگ و.
د حمیدې پلار حکیم خان په کې د
ترکاریو فارم جوړ کړ.
هغه سپین ږیری دی، خو کار کوي چې
اولادونه یې مکتب ووايي. د حمیدې
پلار له بې کاره ځمکې شنه خونه
جوړه کړه. دی په دې شنه خونه کې
بادرنګ او بانجان کړي. هغه په یوه
کال کې دومره پیسې وگټلې چې ښه
گوزاره یې وشوه.
حمیده وایي: «پلار مې وخت
بې ځایه نه تېروي، کار کوي.»

کلمې او جملې

منفي فعل

نه کرم

نه اوبه کوي

نه راټولوم

نه خوښوي

نه ځي

۱. زه بادرنګ کرم.

۲. زه روميان راټولوم.

۳. شمشاد بانجان اوبه کوي.

۴. څيبر هر مازديګر فارم ته ځي.

۵. ځلا ترکاري خوښوي.

ځلا ترکاري ()

د لغتونو زېرمه

لښتات

کوچ

مېوې

ناک

بادرنګ

مستي

کوچ

منې

ناک

شيدې

دال

لوييا

نخود

بېنډۍ

روميان

زردآلو

شنه خونه

روميان

حبوبات

دال

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې او جملې

څښم	نه + څښم	نه څښم.
خورم	نه + خورم	نه خورم.
کرم	نه + کرم	نه کرم.
خاندم	نه + خاندم	نه خاندم.

پلورل

نړۍ

زعفران

زعفران

چې د کوکنارو پر ځای د
زعفرانو کښت پیل کړو. موږ
ته باید د زعفرانو د کښت په
برخه کې لارښوونې وشي.
په پای کې د زعفرانو
د راټولولو په اړه یو فلم
وښودل شو.

په ننگرهار کې د زعفرانو د کښت په
اړه غونډه جوړه شوه. په غونډه کې د
کرنې مسوولینو او بزگرانو گډون کړی
و. غونډه د قرآن کریم د څو مبارکو
آیتونو په تلاوت پیل شوه. بیا د کرنې
رییس د زعفرانو په ارزښت خبرې وکړې.
هغه وویل: زموږ د هېواد زعفران د نړۍ
په بازارونو کې ښه پلورل کېږي. زعفران
د خوړو، درملو، عطرو او رنگونو په جوړولو
کې کارول کېږي.
وروسته یوه بزگر وویل: موږ غواړو

جملې

۱. اتل بانجان کړي. (س)
۲. حامد غنم کړي او خیبر یې اوبه کوي. (م)
۳. مسلمه بادرنگ اخلي او کورته یې وړي. ()
۴. حمیده چای څښي. ()
۵. حدیثه زعفران اخلي او کورته یې وړي. ()

د لغتونو زېرمه

<p>آسمان</p> <p>لمر</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>رامبېل</p> <p>لمر</p> <p>چنار</p> <p>غاتول</p> <p>اوبښ</p> <p>نښتر</p> <p>اسپه</p> <p>سپوږمۍ</p> <p>نرگس</p> <p>صبر</p> <p>ستوري</p> <p>اس</p>	<p>څاروي</p> <p>اوبښ</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>گلان</p> <p>نرگس</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>ونې</p> <p>چنار</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ټولنیز مثبت مهارتونه: له خلکو سره چلند

نوبتي لیکنه

زه له خپلو ملګرو سره د لوبو شیان شریکوم.
زما ملګري له ما سره مینه لري.
زه باید څه وکړم چې خلک را سره مینه ولري؟

مهربان

بخښنه

مرسته

زه چې ښه کارونه کوم نو خلک را سره مینه لري.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

کلمې او جملې

الف

منفي فعل

نه کرم

نه راټولوم

نه اوبه کوي

۱. زه بادرنګ کرم.

زه بادرنګ نه کرم.

۲. زه روميان راټولوم.

زه روميان ()

۳. شمشاد بانجان اوبه کوي.

شمشاد بانجان ()

ب

۱. زه د زعفرانو چای څښم. (س)

۲. اتل بانجان کړي او خيبريې اوبه کوي. (م)

۳. اوربل بادرنګ خوري او کورته يې وړي. ()

۴. حميده چای څښي او پيال له مينځي. ()

۵. ستوري زعفران اخلي او کورته يې وړي. ()

ج

اسمان

سپوږمۍ

گلان

رامېل

لمر

چينار

غاټول

نښتر

پسه

سپوږمۍ

خر

کشمالي

صبر

ستوري

وزه

خاروي

ونې

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

ه

اره

نېټه

منه

مهربان

جوهر

شهرت

ه

هېواد

هیلې

هوا

لیمخي

ندارتون

لاسي صنايع

لاسي صنايع

نن د پکتیا په مرکز کې د لاسي صنايعو
ندارتون پرانيستل شو. د لاسي صنايعو
ندارتون د قرآن کریم د خو مبارکو آيتونو په
تلاوت پيل شو.

لري. د پلورلو لپاره يې بايد
مناسب بازارونه پيدا شي.
دولت بايد د کسبگرو ستونزې
واوري او حل يې کړي. وروسته
ندارچيانو د نندارتون ټول
لاسي صنايع وليدل. نندارتون
په دعا کولو سره پای ته
ورسېد.

ورپسې د نندارتون مشر وويل: زموږ لاسي
صنايع شپې، ليمخي، غالي، تگر، د مريو
خولۍ او نور دي. دا ټول نړيوال شهرت لري.
موږ بايد د لاسي صنايعو لپاره د کار مناسب
ځايونه ولرو.

ورپسې يوه سوداگر وويل: زموږ لاسي
صنايع په بهرنيو هېوادونو کې ډېر مينه وال

کلمې او جملې

منفي فعل

نه ځم

نه پېژنم

نه دی

نه ځي

نه اوبدي

۱. زه پکتیا ته ځم. زه پکتیا ته (نه ځم).

۲. زه لاسي صنایع پېژنم. زه لاسي صنایع () .

۳. میرویس د لاسي صنایعو نندارتون ته ځي.

میرویس د لاسي صنایعو نندارتون ته () .

۴. زړلېسته لیمځی اوبدي. زړلېسته لیمځی () .

۵. خالد سوداگر دی. خالد سوداگر () .

د لغتونو زېرمه

کریم

مسواک

پلار

غالی

درناوی

برس

تغر

مرسته

شری

اولادونه

مهرباني

مور

د غاښونو د پاکولو
وسایل

مسواک

کورنۍ

مور

ټولنیزې اړیکې

مرسته

لاسي صنایع

غالی

د لومړي متن بیا لوستل

کلمې او جملې

نہ ځم.	نہ + ځم	ځم
نہ گرځم.	نہ + گرځم	گرځم
نہ کوم.	نہ + کوم	کوم
نہ وړم.	نہ + وړم	وړم

ندارچیان

کسبگر

غونډه

آهنگر

د آهنګرۍ سامانونه وکتل.
 ځينو خلکو د خپل ضرورت وړ
 شيان ترې واخيستل. کسبگر
 ډېر خوشحاله وو. ژمنه يې وکړه
 چې نور به هم ښه ښه شيان جوړ
 کړي. دغه نندارتون د نندارې
 لپاره درې ورځې پرانيستی
 و.

د غبرګولي پر دويمه په کابل کې د
 آهنګرۍ نندارتون جوړ شو. د ملي
 ټلويزيون خبريال وويل چې غونډه د
 قرآن کریم په تلاوت پيل شوه. بيا د
 کسبګرو مشر محمد شريف د آهنګرۍ
 په باره کې خبرې وکړې. هغه وويل چې
 آهنګري له اوسپنې څخه د ډول ډول
 شيانو جوړولو ته وايي.

ځينې ځوانان چې بې کاره وو، اوس
 په آهنګرۍ بوخت دي. په نندارتون کې
 بېلچې، کولنگ، تبر، ترښځ، لور،
 رمبي او نور شيان وو. نندارچيانو

جملې

مرکبې

ساده

توریالی درس لولي او بریالی ورسره
مرسته کوي.

۱. توریالی درس لولي.
بریالی ورسره مرسته کوي.

۲. خانگه تلاوت کوي.
احمد ورته غوږ نیسي.

۳. ننگیالی له بی وزلو سره مرسته کوي.
مرسته کول ښه کار دی.

د لغتونو زېرمه

زده کوونکی

ډار

اوری

خوشحالي

ژمی

یکشنبه

پسرلی

درسي مواد

سه شنبه

ښوونکی

خپگان

شنبه

د کال فصلونه

ژمی

داونۍ ورځې

شنبه

ټولگي

درسي مواد

احساسات

خوشحالي

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

دشخړو حلول: بڅښنه غوښتل

نوبتي لیکنه

بڅښنه غوښتل او بڅښنه کول دواړه ښه کارونه دي.

غلطي

ستونزه

ملگري

اړیکې

موږ باید له خلکو بڅښنه وغواړو او نورو ته بڅښنه وکړو.

دلومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

۱ سلام اکا آهنگر دی. سلام اکا آهنگر دی او
زوی یی مرسته ور سره کوي. زوی یی مرسته ور سره
کوي.

۲ همت زرگر دی. همت زرگر دی.
عبداللہ زرگري زده کوي. عبداللہ زرگري زده کوي.

۳ هیلې غالی اوبدي. هیلې غالی اوبدي.
هاجره مرسته ور سره کوي. هاجرہ مرسته ور سره کوي.

کلمې او جملې

الف

منفي فعل

نه پيژنم

نه خاندم

نه اخلي

نه جوړوي

۱. زه خاندم.زه (نه خاندم).۲. زه لاسي صنايع پيژنم.

زه لاسي صنايع () .

۳. وحیده جامې اخلي.

وحیده جامې () .

۴. آهنگر ډول ډول شيان جوړوي.

آهنگر ډول ډول شيان () .

ج

موترونه

سلام

تغر

غالی

خبره منل

ثور

حمل

درناوی

جوزا

بایسکلونه

شری

موترسایکل

مور

سلام

سرک

بایسکلونه

د پسرلي میاشتي

حمل

لاسي صنايع

شری

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

ه	لښته	گورپه	فریده
ه	مهال	هگی	هرات
ح	اصلاح	محمود	حج

ټولنه

مبارک

دنده

دنده اړتیا ده

ډاکټر د ناروغانو درملنه کوي.
انجنیر کورونه او ودانۍ جوړوي.
بزگر په کرڼه بوخت وي. پولیس
امنیت ساتي. که خپلې دندې په
صداقت ترسره کړو، ټولنه به مو هوسا
وي. ژوند به مو ښه شي د هېواد په
آبادۍ کې به مو ونډه اخیستې وي.

پرون د دندې د اړتیا او ارزښت په باره
کې غونډه وه. غونډه د کابل په نوي ښار
کې جوړه شوې وه. غونډې ته گڼ شمېر
خلک راغلي وو. په پیل کې د قرآن کریم
څو مبارک آیتونه تلاوت شول. ورپسې د
کار او ټولنیزو چارو رییس وویل: دنده
یا وظیفه یوه ټولنیزه اړتیا ده. باید خپلې
دندې پر خپل وخت او سمې ترسره کړو.
ټولنیزې ستونزې به له دې سره کمې شي.
په یوه ټولنه کې بېلابېلې دندې وي.
ښوونکی زده کوونکو ته تدریس کوي.

کلمې او جملې

منفي فعل

نه گورم
نه ورکوي
نه لري
نه شوه
نه وي

۱. زه ټلويزيون گورم. زه ټلويزيون نه گورم.
۲. غونډه جوړه شوه. غونډه جوړه _____.
۳. ستونزې په کې وي. ستونزې په کې _____.
۴. خبريال خبر ورکوي. خبريال خبر _____.
۵. ښوونکی په اداره کې ستونزه لري. ښوونکی په اداره کې ستونزه _____.

د لغتونو زېرمه

سور	زده کوونکی	خبرونه	ښوونکی
ښه چلند	مرسته	زړه خوږی	تور
مرکه	سربښوونکی	زرغون	خبريال

نيکي

زړه خوږی

ټلويزيون

خبريال

ملي بيرغ

تور

ښوونځی

سربښوونکی

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې او جملې

نه وینم.	نه + وینم	وینم
نه کرم.	نه + کرم	کرم
نه اورم.	نه + اورم	اورم
نه مینځم.	نه + مینځم	مینځم

برکت

حکمت

شور

د ښوونکي ترانه

پر مخ روان دي
چې پر چا گران دي
چې نه یې خوږ وي
سبق ته غوږ وي
ښه شاگردان دي
او که حکمت دی
په برکت دی

هغوی ودان دي
ښوونکي، ښوونکي
چې نه یې شور وي
چې د ښوونکو
دا نو بې شکه
که علم، پوهه
بس د ښوونکو

جملې

مرکبې

ساده

مشر شفقت کوي او کشر درناوی کوي.

۱. مشر شفقت کوي.
کشر درناوی کوي.

۲. بنوونکی درس ورکوي.
زده کوونکي غوږ نیسي.

۳. حمیرا د بنوونکي ترانه لولي.
نور ټولگیوال یې اوري.

د لغتونو زېرمه

انځورگري

آذان

یوم

یوگون

کښت

لمونځ

لسگون

رسامي

سلگون

خطاطي

پټی

محراب

بزرگ

هنر

جومات

افغانۍ

یوم

رسامي

محراب

یوگون

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

ټولنیز مثبت مهارتونه: د یوې ښې ټولنې جوړول

نوبتي لیکنه

د هر چا خوښېږي چې په ټولنه کې ژوند وکړي.
زما خوښېږي چې له خپلو خلکو سره مرسته وکړم.

یو ځای

بخښنه کول

مسوولیت

جوړول

مثبت

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

منفي فعل

نه گورم
نه ورکوي
نه لولي
نه وايي

کلمې او جملې

- الف
- زه ټلويزيون نه گورم.
 - اتل خبرونه وايي.
 - مدينه درس ورکوي.
 - غوټۍ کتاب لولي.
- ب
- مشر شفقت کوي.
 - مور خبرې کوي.
 - حميد گلان کړي.
 - خالد اوبه ورکوي.

مشر شفقت او کشر يې درناوی کوي.

کشر يې درناوی کوي.

مور خبرې کوي.
ماشومان يې خبرې اوري.

حميد گلان کړي.
خالد اوبه ورکوي.

يو گون مېز غږ کښت زړه خوږې يوم
ښه چلند څوکۍ مرسته لسگون سل گون تخته

بزرگ

کښت

نيکي

ښه چلند

افغانۍ

لسگون

ټولگۍ

مېز

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

ي

دولتي

ټولگي

ملي

احمدزی

یرغل

شتمني

ی

کلی

درناوی

سړی

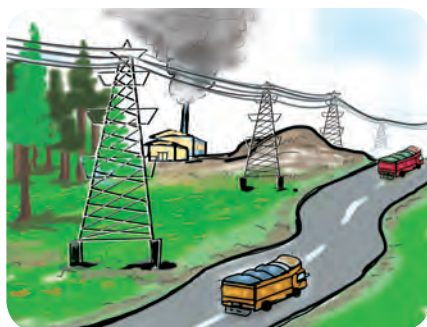
درملنه

پارکونه

روغتون

ملي شتمني

ملي شتمني څه ته وايي؟

هغه څه چې د وطن د ټولو خلکو دي، ملي شتمني بلل کېږي: ښوونځي، پوهنتونونه، روغتونونه، پارکونه، سیندونه، غرونه، ځنگلونه، کانونه او نور ټول ملي شتمنۍ دي. همدارنگه سړکونه، پلونه، بندونه، د

برېښنا ستنې او مزي هم ملي شتمنۍ دي. ملي بې ځکه بولي چې گټه یې ټولو هېوادوالو ته رسېږي. د بېلگې په توگه، په ښوونځي کې د هر چا بچیان سبق وايي. په روغتون کې د هر چا د ناروغ درملنه کېږي. خلک باید خپلې ملي شتمنۍ خپل مال وگڼي او ښې بې وساتي. ستاسو ښوونځي، ټولگي، مېزونه، څوکی او کتابونه ملي شتمنۍ دي. نن تاسې له دې شيانو گټه اخلي، سبا به نور زده کوونکي ترې گټه اخلي. پام ورباندې وکړئ چې خراب نه شي.

کلمی

کلمه	بې + کلمه	کلمه	کلمه	بې + کلمه	کلمه
گتې	بې + گتې	واک	بې واکه	بې واکه	کلمه
مزه	بې + مزې	پروا	بې پروا	بې پروا	کلمه
زړه	بې + زړه	کار	بې کار	بې کاره	کلمه
وطن	بې + وطنه	خوله	بې خولې	بې خولې	کلمه

د لغتونو زېرمه

ب	الف
بدي	سره
ژړل	لږ
سپين	گټه
توده	نيکي
ناپوه	خندل
تاوان	تور
ډېر	پوه

د لومړي متن بيا لوستل

کلمه

کار	بی + کاره	بی کاره
لار	بی + لارې	بی لارې
مینه	بی + مینې	بی مینې
کور	بی + کوره	بی کوره

بتی

کان

اوسپنه

د حاجیگ کان

بېل، خټک، تېر، کولنگ، موټر
او بایسیکل خو مو لیدلي دي.
څه فکر کوئ، دا شیان له څه شي
څخه جوړېږي؟ دا او ډېر نور شیان
له اوسپنې څخه جوړېږي. پوهېږئ
چې اوسپنه چیرته پیدا کېږي؟

اوسپنه په کان کې وي. د حاجیگ د اوسپنې کان د بامیانو په ولایت کې
دی. دغه کان ډېره اوسپنه لري. اوسپنه په ډبرو کې ګډه وي. انجینیران
له کان څخه د اوسپنې ډبرې را باسي. وروسته یې په بتیو کې اچوي.
په بتیو کې ډبرې وېلي کېږي چې اوسپنه له نورو توکو بېله شي.
وروسته له اوسپنې څخه بېلا بېل شیان جوړېږي. که دولت کانونه
راو باسي، د وطن اقتصاد به مو پرې پیاوړی شي.

کلمې او جملې

کلمې

ځکه

خو

او

۱. موږ ملي شتمني ساتو. چې چا ته اړ نه شو.
- موږ ملي شتمني ساتو (ځکه) چې چا ته اړ نه شو.
۲. زه راغلم. ته نه وې.
- زه راغلم () ته نه وې.
۳. موږ کور ته ځو. بريالی ښوونځي ته ځي.
- موږ کور ته ځو () بريالی ښوونځي ته ځي.

د لغتونو زېرمه

کلمې

سپين

تودې

ژړا

لږې

تاوان

شپې

۱. زه سړې اوبه څښم. (تودې)
۲. موږ تور رنگ خوښوو. ()
۳. ښوونکي په خندا راغلل. ()
۴. هغوی گټه کوي. ()
۵. زموږ هېواد ډېرې ملي شتمنۍ لري. ()
۶. موږ د ورځې کار کوو. ()

د دویم متن بیا لوستل

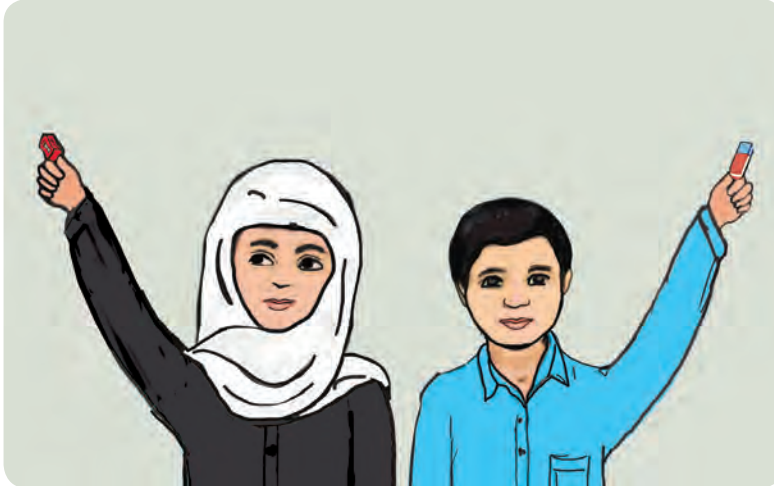

غور نیول او خبرې کول

زیار او زحمت: په مثبتو توګه د ځان پېژندل او پر ځان باور

نوښتي لیکنه

دا مهمه ده چې تاسو باید خپلې ځانګړتیاوې وپېژنئ.
ستاسو ځانګړتیاوې ستاسو وړتیاوې دي.

درناوی

ویار

ټولنه

ځینې خلک په لوستلو کې غښتلي وي. ځینې نور
بیا په غور نیولو کې تکړه او پیاوړي وي.

که پر ځانونو باور ولری، نو کولی شئ د ژوندانه
ستونزې مو حل کړئ.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

الف

ب

خونبي
جگره
ترخه
ټيټ
ورځ
سپک

شپه
لوړ
خواره
دروند
غم
سوله

کلمې

الف

کلمه	بې کلمه
لارې	بې لارې
رنگ	بې رنگه
ځای	بې ځایه
خولې	بې خولې

ج

کلمې

ځکه

خو

او

۱. زه اوبه څښم. چې تری یم.

زه اوبه څښم (ځکه) چې تری یم.

۲. زه درځم. ته هم راشه.

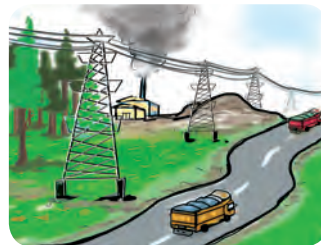
زه درځم () ته هم راشه.

۳. موږ کور ته ځو. بريالی ښوونځي ته ځي.

موږ کور ته ځو () بريالی ښوونځي ته ځي.

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

املا

توري او کلمې

ې

اوسپنې

ډبرې

بېل

ئ

پوهېږئ

وساتئ

گورئ

ی

هیلۍ

بناپېرۍ

گلالي

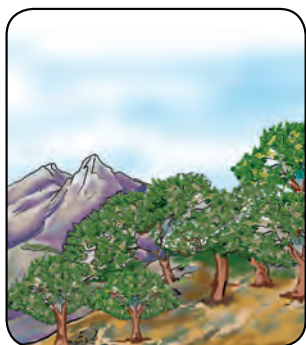
خوندي

خوندوره

پسته

د پستې ځنگل

افغانستان د پستې لوی لوی ځنگلونه لري. دغه ځنگلونه په بدخشان، تخار، بغلان، سمنگان، فاریاب، بادغیس او هرات کې دي.

د پستې ونې په خپله هم شنې کېږي. ډېرې اوبه نه غواړي. د باران په اوبو هم خړوبېږي. دا ونې په خاورینو غونډیو کې ښه وده کوي او اوږد عمر لري.

د پستې په ځنگلونو کې ډول ډول ځناور او مرغان ژوند کوي. شا او خوا ورسره ښکلې او گلالي ښکاري. هلته څوک مېږې او وزې نه خروي، ځکه چې د پستې تنکي نیالګي خرابوي. د پستې ونې خوندوره مېوه نیسي. د پستې خوړل ګټه لري. گورئ! د افغانستان پسته په دنیا کې ښه نوم لري. پسته نورو هېوادونو ته هم استول کېږي. له دې لارې وطن ته ډېرې پیسې راځي، نو راځئ چې د پستې خپل ځنگلونه خوندي وساتو.

بې جوړه

بې وطنه

بې ځم

بې خورم

بې ژبې

بې هرات

کلمې

۱. جوړه

۲. وطن

۳. ځم

۴. خورم

۵. ژبه

۶. هرات

ب

ډېره

رنگوي

بېل

پيايي

لېږل

معلومېږي

وطن

الف

يوم

خروي

بنکاري

هېواد

خرابوي

استول

تيزه

د لغتونو زېرمه

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې

کلمه	بې + کلمه	کلمه
بې وعدې	بې + وعدې	وعده
بې کاره	بې + کاره	کار
بې وفا	بې + وفا	وفا

مسلكي

شتمني

خرڅلاو

زمرد

زمرد يوه قېمتي او ارزښتناکه ډبره ده. زمرد په گانو کې کارول کېږي. همدارنگه د فضايي بېړيو په جوړولو کې ورنه کار اخېستل کېږي. زمرد د هېواد د پنجشېر او بدخشان په غرونو کې د زمردو کانونه شته. دا زمرد د نورو هېوادونو د زمردو

په پرتله شفاف او رانه دي. زمرد چې کله له کان څخه را وايستل شي، بيا ډلبندي کېږي. له ډلبندي وروسته د خرڅلاو لپاره کورنيو او بهرنيو بازارونو ته استول کېږي. د افغانستان زمرد په نړيوالو بازارونو کې لوړه بيه لري. کانونه د افغانانو ملي شتمنۍ دي. په کار ده چې ټول کانونه په قانوني او مسلكي توگه راوايستل شي. له دې سره به هېواد آباد او د خلکو اقتصاد به پياوړی شي.

کلمې او جملې

کلمې

او

خو

ځکه

۱. خيبر پسته اخلي. شمشاد زمرد خرخوي.
- خيبر پسته اخلي (او) شمشاد زمرد خرخوي.
۲. ډپوه راغله. نسيمه راغله.
- ډپوه راغله () نسيمه راغله.
۳. زه ځم. چې پلار مې راغی.
- زه ځم () چې پلار مې راغی.

د لغتونو زېرمه

کلمې

وطن

ډبرې

جگ

معلومېږي

دنيا

خرڅېږي

۱. زه له لارې تیرې لري کوم.
۲. په هېواد کې پسته کرو.
۳. د غره پر سر لمر ښکاري.
۴. نصير په لوړ ځای ولاړ دی.
۵. زمرد په لوړه بیه پلورل کېږي.
۶. د افغانستان پسته په نړۍ کې مشهوره ده.

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

زیار او زحمت: د موخو ټاکل

نوښتي لیکنه

د موخو ټاکل د هر چا لپاره مهم دي.

د موخو ټاکل درسره مرسته کوي چې خپلو هیلو ته ورسېږي.

کار

پلان

ستونزې

حل لاره

موخو ته د رسېدو لپاره تاسو باید ټول ضروري کارونه او پړاوونه وپېژنئ.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

هتې
ترکان
لېږل
خرخول
وطن
پنگوي

ب

الف

نچار
پلورل
دوکان
خراپوي
استول
هېواد

کلمې او جملې

الف

×	✓
×	✓
×	×
×	×
×	×

۱- جوړې بې جوړې

۲- ځم بې ځم

۳- کار بې کاره

۴- هرات بې هرات

ج

کلمې

ځکه

خو

او

۱. زه درس وایم . درس ویل ښه کار دی .

زه درس وایم (ځکه) درس ویل ښه کار دی .

۲. زه تېری وم . اوبه نه وې .

زه تېری وم () اوبه نه وې .

۳. اتل ښوونځي ته ځي . محمد کور ته ځي .

اتل ښوونځي ته ځي () محمد کور ته ځي .

دلومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ي

بنوونځي

مزي

برقي

ئ

وليکئ

وژغورئ

پوهېږئ

ى

چترى

سپوږمى

نړى

لگښت

وړانگې

توربين

برېښنا

هغه ماشين چې برېښنا توليدوي، توربين يا ډاينمو بلل کېږي. توربين په اوبو، باد، گاز او بخار تاوېږي. که د لمر وړانگې په لمريزو بڼيښو پربوځي هم برېښنا توليدېږي. برېښنا د مزو په وسيله کورونو، ښارونو، فابريکو او روغتونو ته لېږدول کېږي. برېښنا

ماشينونه په حرکت راولي. څراغونه روښانه کوي. اوتو، بخارۍ، يخچال او د کور نور برقي وسايل په برېښنا چلېږي. په برقي وسايلو کارونه آسانېږي. د برېښنا په لگولو کې احتياط په کار دی. که برېښنا بې ځايه ولگوو، ډېر لگښت راباندې راځي. همدارنگه بيا نورو خلکو ته پوره برېښنا نه رسېږي. گورۍ! د برېښنا لوڅو مزو ته لاس وروړل خطر لري. که برېښنا خرابه شي يا بې مزي پرې شي، برقي خبر کړئ.

×	✓
	✓
×	

کلمې

۱. حوصله	بې حوصلې
۲. وږم	بې وږم
۳. خوند	بې خونده
۴. کبر	بې کبره
۵. خورم	بې خورم
۶. عقل	بې عقل

د لغتونو زېرمه

مترادفې کلمې

متضادې کلمې

مصرف	لرغوني
پخواني	بنايسته
ټنډه	لگښت
ښکلی	تندی
پام	ذخیره
زېرمه	شتمني
دارايي	احتياط

تیاره	وینښ
ویده	اتفاق
بې اتفاقي	خواږه
دروغ	جگ
ترخه	رښتیا
ټیټ	تور
سپین	رڼا

د لومړي متن بيا لوستل

کلمې

فکر	بې + فکره	بې فکره
کار	بې + کاره	بې کاره
کور	بې + کوره	بې کوره
باک	بې + باکه	بې باکه

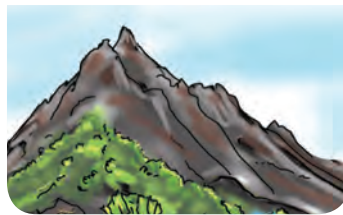
برکتی

گاز

معدن

ملي شتمني

غر، ځنگل دی که معدن
 دا د ځمکې لاندې گاز
 دغه شته د ټول ولس
 په ملي شتمنۍ ټول
 غر، ځنگل دی که معدن
 که رنې رنې اوبه
 دا خوږه خوږه هوا
 دا وطن دې وي باغ باغ
 غر، ځنگل دی که معدن
 شریک مال د ټول وطن
 دا د ځمکې لاندې ټپل
 نه چې گوښي دي یا بېل
 د هېواد بچي شتمن
 شریک مال د ټول وطن
 که دي کاني قيمتي
 پرې وطن برکتی
 وي دې شين لکه چمن
 شریک مال د ټول وطن

کلمې او جملې

کلمې

او

خو

ځکه

۱. زه د قيمتي ډبرو دوکان لرم. ادریس د تېلو سوداگر دی.
- زه د قيمتي ډبرو دوکان لرم (او) ادریس د تېلو سوداگر دی.
۲. حمیده هگۍ پخوي. نسیمه یې نه خوري.
- حمیده هگۍ پخوي () نسیمه یې نه خوري.
۳. سهار وختي پاڅېدم. په وخت ښوونځي ته ورسېدم.
- سهار وختي پاڅېدم () په وخت ښوونځي ته ورسېدم.

د لغتونو زېرمه

کلمې

گرمه

زیاتې

سپین

کومک

مصرف

ښکلی

۱. زموږ هېواد ډېرې قيمتي ډبرې لري. (زیاتې)
۲. هوا ډېره سړه ده. ()
۳. د زرمینې تور رنگ خوښېږي. ()
۴. ښکلا له رڼا سره مرسته کوي. ()
۵. زموږ کور ښایسته دی. ()
۶. موږ د برېښنا د بې ځایه لگښت مخه نیسو. ()

د دویم متن بیا لوستل

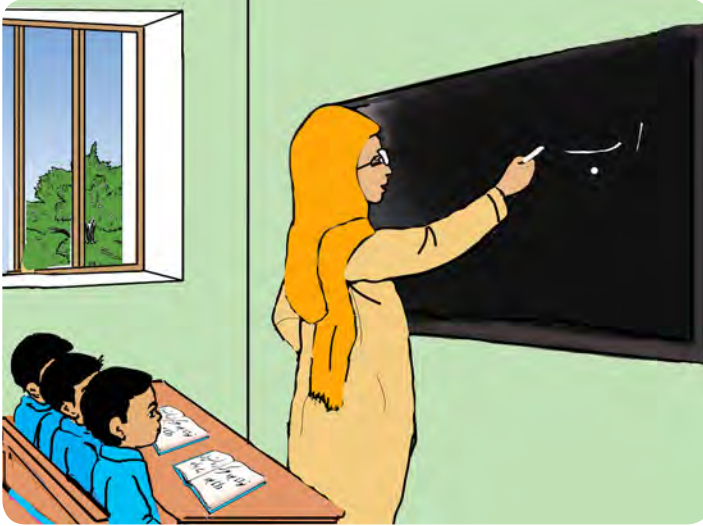

غور نیول او خبرې کول

زیار او زحمت: څنگه خپلو موخو ته ورسېږو؟

نوبتي لیکنه

خپلو موخو ته د رسېدو لپاره، پلان جوړول ډېر مهم دي.

زما موخه دا ده چې :

خدمت

مشوره

راتلونکې

زیار او زحمت

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

کلمې او جملې

الف

ب

متراډفې کلمې

ماشومان
پخوانی
ښکلی

متراډفې کلمې

ښایسته
لرغونی
کوچنیان

ب

الف

متضادې کلمې

دروغ
دښمني
ویده

متضادې کلمې

وینښ
دوستي
رښتیا

× ✓

الف

۱. پیسې بې پیسو ✓
۲. وږم بې وږم ×
۳. خوند بې خونده
۴. سیند بې سینده

ج

کلمې

ځکه

خو

او

۱. زه قیمتي ډبرې اخلم. غوټۍ قیمتي ډبرې خوښوي.
زه قیمتي ډبرې اخلم (او) غوټۍ قیمتي ډبرې خوښوي.
۲. لوست مې زده دی. املا هم باید زده کړم.
لوست مې زده دی () املا هم باید زده کړم.
۳. زه بینډۍ ډبرې خورم. خوښېږي مې.
زه بینډۍ ډبرې خورم () خوښېږي مې.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

توري او کلمې

ه	هغه	میده	اوبه
ه	مهرباني	خميره	هوا
ي	ملگري	جوړوي	گاوندیان

خوند

ماشین

مواد

کاغذ څنگه جوړېږي؟

پرون زده کوونکي د کاغذ جوړولو
فابریکې ته تللي وو.

د فابریکې رییس وویل: پخوا به خلکو
پر تیږو، د حیواناتو پر پوستکو او نورو
شیانو لیکل کول. وروسته بیا کاغذ جوړ شو.

او کلک شي. بیا ماشین کاغذ
هواروي او وچوي یې. وروسته
یې بل ماشین پرې کوي. کاغذ
له کارول شویو کاغذونو هم
جوړېږي.

زده کوونکو د فابریکې له کتلو
خوند واخیست.

جاوېد پوښتنه وکړه: کاغذ له څه شي
څخه او څنگه جوړېږي؟

هغه ځواب ورکړ: کاغذ له ونو څخه
جوړېږي. د پرې کړو ونو پوستکي لرې
کېږي او په ماشین میده کېږي. بیا اوبه
ورسره ګډېږي چې خمیره شي. وروسته
ځینې نور مواد وراچول کېږي چې سپین

منفي کلمې

نه اخلي

نه جوړېږي

نه میده کوي

کلمې او جملې

۱. کاغذ له ونو څخه جوړېږي.

۲. احمد کاغذونه اخلي.

۳. ماشین کاغذونه میده کوي.

کلمې

او

خو

ځکه

جملې

۱. زه فابريکې ته ځم. ته کور ته لاړ شه.

زه فابريکې ته ځم (خو) ته کور ته لاړ شه.

۲. موږ له بې وزلو سره مرسته کوو. اړتيا ورته لري.

موږ له بې وزلو سره مرسته کوو () اړتيا ورته لري.

۳. هغوی اوبه څښي. تاسې شربت وڅښئ.

(تاسې شربت وڅښئ. هغوی اوبه څښي)

د لغتونو زېرمه

څټک کښت

اوبه ځنگل

معدن تربښ

رنده تخم

افغانی

ملی شتمنی

ځنگل

اهنگر

څټک

کرنه

کښت

د لومړي متن بيا لوستل

توري او کلمې

ي	قوي	منگي	سړي
ی	ملگری	منگی	درناوی
ئ	وځنبی	وځورئ	وگورئ
ې	ناوې	ځاورې	شیدې
ی	افغانی	نجلی	نړی

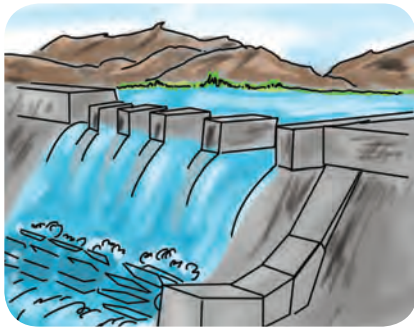
خړوبېږي

کبان

نهرونه

د اوبو بندونه

د اوبو بندونه څه گټې لري؟
 چېرته چې واورې يا بارانونه ډېر ورېږي،
 سيندونه يې ډېرې اوبه لري.
 پر سيندونو بندونه جوړېږي. اوبه له
 بندونو څخه نهرونو او ويالو ته ځي.

بندونه ډېرې گټې لري. بندونه د اوبو د بې ځايه تللو مخه نيسي. له
 بندونو څخه د برېښنا په توليد کې هم کار اخيستل کېږي. چېرته
 چې اوبه وي هلته مرغان هم ډېروي. په بندونو او ډنډونو کې کبان
 روزل کېږي. د بندونو په اوبو ډېرې کرنيزې ځمکې اوبه کېږي.
 همدارنگه ونې او باغونه پرې خړوبېږي. د بندونو په اوبو ډول ډول
 ترکاري او غلې دانې کرل کېږي. د اوبو بندونه ډېرې گټې لري.
 بايد د اوبو بندونه ښه وساتو. اوبه بايد بې ځايه ونه لگوو.

کلمی

×	✓
×	
	✓

۱. خورم بی خورم
۲. کار بی کاره
۳. درس بی درسه
۴. ویده بی ویده

×	✓
×	
	✓

۱. کوم بی کوم
۲. فکر بی فکره
۳. گورم بی گورم
۴. پروا بی پروا

کلمی

حکە

خو

او

۱. زه خُم. ناوخته ده.

زه خُم (حکە) ناوخته ده.

۲. اتل کتاب لري. درس نه لولي.

اتل کتاب لري () درس نه لولي.

۳. د مشرانو درناوی کوو. پر کشرانو شفقت.

د مشرانو درناوی کوو () پر کشرانو شفقت.

د لغتونو زېرمه

کلمی

مکتب

روپی

تیاره

بنايسته

تور

۱. زه خپلې پیسې بنې ساتم. (روپی)

۲. هلکان بنوونځي ته ځي. ()

۳. موږ رڼا خوښوو. ()

۴. کاغذ سپین رنگ لري. ()

۵. زموږ هېواد بنکلی دی. ()

د دویم متن بیا لوستل

غور نیول او خبرې کول

زیار او زحمت: د ستونزو حلول

نوبتي لیکنه

د ستونزو حلول مهم او ضروري دي.

کونښن

زحمت

پړاوونه

مرسته

موخو ته د رسېدو لپاره باید له ستونزو سره مقابله وکړو.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

ب

کلمې او جملې

ب

متضادې کلمې

اندیوال
دنیا
ښېگنه

الف

مترادفې کلمې

نيکي
ملگری
نړۍ

×

✓

الف

۱. موخه

بې موخې

۲. زیان

بې زیانه

۳. خوند

بې خونده

۴. خښم

بې خښم

ب

متضادې کلمې

سپک
سپکاوی
ویده

الف

متضادې کلمې

وینښ
دروند
درناوی

ج

کلمې

ځکه

او

خو

۱. زه ښوونځي ته ځم. غواړم چې ښوونکی شم.
 ۲. زه ښوونځي ته ځم (ځکه) غواړم چې ښوونکی شم.
 ۳. احمد لوبې کوي. (ځکه) احمد لوبې نه کوي.
 ۴. احمد لوبې کوي () احمد لوبې نه کوي.
 ۵. میرویس کورنۍ دنده لیکي. څانګه کتاب لولي.
 ۶. میرویس کورنۍ دنده لیکي () څانګه کتاب لولي.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

